

VERSLAG VAN DE OPENBARE VERGADERING VAN DE GEMEENTE DORDRECHT - DORDTSE DINSDAG, D.D. 18 april 2023

Vergaderzaal 1

2. Vragenhalftuur

Voorzitter: De heer Schalken-den Hartog

Raadsgriffier: mevrouw Wepster

Verslag: NotuBiz

Aanwezig:

Dhr. Van Dam Timmers (CDA)

Dhr. De Heer (CU-SGP)

Dhr. Kuhlmann (VVD)

Dhr. Van der Net (VVD)

Mevr. Stolk (VSP)

Dhr. Struijk (CU-SGP)

Portefeuillehouders: burgemeester W. Kolff, wethouder C. van Benschop, wethouder R. van der Linden, wethouder P. Heijkoop

De voorzitter: Beste mensen, volgens mij is het wel duidelijk dat het nu zeven uur is geweest en dat we gaan starten. Welkom allemaal bij deze Dordtse Dinsdag 18 april en welkom bij dit vragenhalftuurtje. We hebben vandaag over vijf onderwerpen vragen en we hebben twee weken geleden met elkaar de raadsdag gehad en daar is ook gesproken over dit vragenhalftuurtje. Met die discussie in het achterhoofd hebben we ook vandaag de soepelheid toegepast met betrekking tot de vragen zoals die zijn gesteld. Daar waren een aantal best wel toch wel wat technische vragen bij en we gaan kijken hoe dit nu vanavond loopt. Ik ga snel naar de eerste vraag en die is van GroenLinks, een vraag over de noodopvang van de Oekraïense vluchtelingen. De heer Uysal kan de vraag kort toelichten.

De heer Uysal: Jazeker, dank, voorzitter. Ik stel deze vraag met de nodige ambivalentie. Aan de ene kant weten we hoe hard onze gemeente zich heeft ingespannen om de Oekraïense oorlogsvluchtelingen op een fatsoenlijke wijze heeft opgevangen. We zijn ook zeer blij met de verantwoordelijkheid die onze gemeente heeft genomen en ook nog steeds bereid is om die verantwoordelijkheid te nemen. Maar aan de andere kant hebben we ook te maken met een harde realiteit, een realiteit die laat zien dat de oorlog op korte termijn helaas niet zal aflopen. Dat maakt dat de instroom van vluchtelingen uit Oekraïne zal blijven toenemen en dat de uitstroom minimaal zal blijven en dat maakt dus ook dat we moeten nadenken dat het ook tijd is om een langetermijnperspectief te ontwikkelen en om daar ook duidelijkheid over te geven.

Heel veel gemeenten hebben al actie ondernomen op dit gebied en de vraag aan de gemeente is: is het college ook bereid om, omdat de noodopvang eindig is en dat we ook op zoek moeten gaan naar een langdurige en stabiele vorm van huisvesting van deze doelgroep in onze stad.

De voorzitter: Dank u wel. Keurig binnen de minuut, mijnheer Uysal. Een vraag waarvoor we denk ik voor het antwoord naar de burgemeester gaan. Portefeuillehouder.

Burgemeester Kolff: Dank, voorzitter en dank ook aan de heer Uysal voor de vraag. We vangen inderdaad in onze stad nu zo'n beetje 1100 Oekraïners op in de gemeentelijke opvang. Nog een flink aantal mensen ook bij mensen thuis. Er zijn ook Oekraïners die deze kant op zijn gekomen die niet behoefte hadden aan noodopvang, maar gewoon zelf voor huisvesting hebben gezorgd. Laat ik het maar zo verwoorden, vluchteling zijn betekent niet per definitie dat je arm bent. Overigens is het ook niet zo dat iedereen die in de noodopvang zit arm is. Maar de mensen die daar zitten, en dat is het beeld wat ik tot op de dag van vandaag krijg, zijn over het algemeen wel buitengewoon dankbaar voor het feit dat ze daar kunnen zitten en zijn ook blij dat we recent hebben kunnen mededelen dat de noodopvang zoals die hiernaast in Crownpoint zit, dat die ook weer bijna voor een jaar verlengd kon worden tot december 2024. Tegelijkertijd blijft het noodopvang en dat is wel iets wat tot hoofdbreken leidt, in die zin: wat gebeurt er precies in Oekraïne, hoe lang gaat dat nog door, hoe erg wordt dat nog, wordt de instroom van vluchtelingen uit Oekraïne de komende maanden nog groter dan die nu al is? Dat zijn wel scenario's waar we rekening mee moeten houden. Ook de uitvraag die vanuit het Rijk onze kant op komt richting de veiligheidsregio's en richting de gemeenten is daar wat ons betreft primair leidend in. En er zijn inderdaad gemeenten die hebben gezegd: wij willen op een permanente plek tijdelijke huisvesting kunnen bieden, niet alleen aan Oekraïners, maar aan tal van doelgroepen. Dat is een keuze die je als gemeente kunt maken. We hebben er hier tot nu toe over gesproken als zodanig: de Oekraïners moeten naar de noodopvang, dat is ook de vraag die vanuit het Rijk is gesteld aan ons. We weten ook nog niet precies welke status de Oekraïners op den duur als ze langer zouden mogen blijven gaan krijgen. Vooralsnog hebben ze een soort Europese status, maar wel van een tijdelijke aard. Die loopt tot maart 2024 en de verwachting is dat die nog voor een jaar verlengd gaat worden tot maart 2025. Wat er daarna precies gebeurt, dat weten we nog niet en dat hangt natuurlijk wel allemaal met elkaar samen. Dus vooralsnog gaan we uit van de vraag die het Rijk aan ons stelt, daar anticiperen we op, daar handelen we naar. Dat betekent dat de Oekraïense groep vooralsnog in de noodopvang blijft zoals we die in Crownpoint hebben en sinds kort ook aan het pand aan de Singel. Als de raad uiteindelijk bijvoorbeeld zou wensen dat er toch een soort permanente plek komt waar we allerlei doelgroepen zouden kunnen huisvesten, dan is dat echt een ander gesprek en dan is dat ook een gesprek wat zich denk ik niet goed leent voor het vragenhalfuurtje. Maar dit is in elk geval even de statusupdate en ook de verwachting voor de komende maanden in ieder geval.

De voorzitter: Dank u wel voor het antwoord. Heer Uysal, voldoende over uw vraag? Mooi. Dan gaan we naar het volgende onderwerp, dat heeft te maken met de ouderenzorg, een vraag van de Verenigde Senioren Partij. Mevrouw Stolk kan de vraag toelichten?

Mevrouw Stolk: Jazeker. Dank, voorzitter. Voorzitter, een aantal weken geleden heeft de Partij van de Arbeid al vragen gesteld over de conciërge die werkzaam is bij wooncomplex Thureborgh. De VSP hecht waarde aan de rol die de conciërge neemt op het gebied van welzijn en sociale veiligheid voor bewoners. We constateren dat daar handtekeningen – en dat zijn er meer dan 70 procent – zijn opgehaald door de bewoners en overhandigd zijn aan Trivire om de conciërge in dienst te houden. Hetgeen niet tot vervolgacties hebben geleid. Het lijkt er dan ook op alsof de corporatie dus de daad niet bij het woord voegt voor wat betreft het hebben van oog voor behoefte aan zorg en ondersteuning voor haar ouderen. Het college geeft aan op het gebied van ouderenbeleid nauw samen te werken met partners in de stad. De wethouder eerder gaf zij aan dat zij niet gaat over het welzijn en zorg voor kwetsbare ouderen die bij een woningstichting wonen in de stad en legde de bal bij de stichtingen. Welke rol ziet het college wel voor zichzelf weggelegd, bijvoorbeeld door het maken van prestatieafspraken?

De voorzitter: Dank u wel voor de toelichting. Een vraag voor mevrouw Van Benschop, denk ik. Ga uw gang.

Mevrouw Van Benschop: Dank u wel, voorzitter. Excuus. Deze vraag is inderdaad eerder gesteld door de Partij van de Arbeid en wat ik toen heb geprobeerd aan te geven is dat het hier ging om een afspraak die gemaakt is in eerste instantie met Het Spectrum, later is dat overgegaan Thureborgh van Het Spectrum naar Trivire. Dat is dus een afspraak geweest tussen die twee partijen, daar heeft de gemeente geen rol in gehad in het wel of niet in stand houden van de functie van de conciërge. Natuurlijk gaat het ons ook zeker aan het hart, het welzijn van onze inwoners, maar het is een feit dat deze bewoners niet allemaal vanuit de zorg vanuit de gemeente daar begeleid worden, maar ook vanuit de Wlz en dat zij een contract hebben met Trivire en niet met de gemeente. We gaan natuurlijk wel toewerken vanuit de WOZO, dus de woonzorgvisie, om te kijken hoe we met allerlei partners – huurders, verhuurders, maar ook zorgorganisaties – hoe we dan vorm geven aan dat welzijn van die inwoners, hoe we dat dan gaan bevorderen. Maar dat is voor deze situatie specifiek niet de oplossing. We kunnen navraag doen bij Trivire hoe dit precies zit, ook met de getallen die u net noemt over de 70 procent van de bewoners denk ik, de handtekeningen. Maar feit blijft wel dat er natuurlijk een budgetvraag achter weg komt, want dit is een functie die is ingezet vanuit Het Spectrum, niet vanuit de gemeente, dus dit is ook niet iets wat wij in het verleden bekostigd hebben. Dus we kunnen er navraag bij doen, maar ik kan me voorstellen dat er dan vanuit Trivire de vraag terugkomt: wat gaat u ervoor betalen?

Dus we zullen die navraag doen, maar het is niet iets wat wij eerder als verantwoordelijkheid hadden of wat vanuit de gemeente georganiseerd is.

Mevrouw Stolk: Voorzitter? Even aanvullend daarop. Dank in ieder geval voor het antwoord. Ook ben ik blij natuurlijk dat u ook het aan het hart gaat om kwetsbare inwoners, want ook de mensen die in Thureborgh wonen zijn inwoners van Dordrecht en vallen ook volgens mij onder uw portefeuille. Het zou de VSP dan ook aan het ... Nou ja, laat ik het zo zeggen, het zijn daar kwetsbare ouderen die daar zitten. Daar zijn mensen van tachtig jaar en ouder die bijna de deur niet meer uitkomen en die worden nu als het ware – en ik weet niet of ik er goed aan doe om dat nu zo publiekelijk te doen – maar die worden een beetje door Trivire onder druk gezet om ergens een handtekening onder te zetten, terwijl ze dat eigenlijk niet willen. Dus ik zou het op prijs stellen dat u contact opneemt inderdaad met Trivire om te kijken: wat is er nou precies aan de hand? En natuurlijk zal er een budget aan vastzitten, maar dat kunnen we dan altijd in een later stadium nog bekijken wat wij daar als raad aan kunnen doen. Tot zover, voorzitter.

De voorzitter: Misschien nog een korte reactie van mevrouw Van Benschop. En ja, voor het vervolg denk ik dat het goed is dat als het echt meer een politiek verhaal wordt, dat we het altijd nog kunnen agenderen zijnde andere wegen om dit weer op de agenda te krijgen. Mevrouw Van Benschop.

Mevrouw Van Benschop: Dank u wel. Ik hoor de oproep van mevrouw Stolk en wij hebben natuurlijk regelmatig contact met Trivire, dus er zal navraag gedaan worden wat de situatie is. Maar ik wil er wel echt nog even bij benadrukken dat dit is dus geen rol voor de gemeente, in ieder geval niet het inzetten van de conciërge. Er zijn natuurlijk meer complexen waar mensen wonen en die huren van een woningcorporatie, dus ik wil daar wel echt terughoudend mee zijn. Maar we zullen in ieder geval die navraag doen.

De voorzitter: Dat is in ieder geval een toezegging die is gedaan en ik denk voldoende nu voor dit onderwerp. Dan gaan we naar het volgende onderwerp en dat zijn drie vragen vanuit drie fracties met betrekking tot daklozen. Ik stel voor dat de drie vraagstellers kort de gelegenheid hebben om hun vraag toe te lichten en dat we dan in één keer richting de portefeuillehouder gaan. Als eerste de heer Van Dam Timmers.

De heer Van Dam Timmers: Dank, voorzitter. De CDA-fractie is bezorgd over de schrijnende situatie van dak- en thuislozen in Dordrecht. Eerder dit jaar kwam er ook berichtgeving vanuit de EU-lidstaten dat er, als dat de lidstaten betreft, niemand meer op straat slaapt in 2030 en ook in Dordrecht hebben we ambitieus beleid op dit vlak, bijvoorbeeld als het gaat om de visie van opvang naar wonen. Helaas ziet het Leger des Heils zich genooddaakt om iedere avond zo'n zes mensen de deur te wijzen. Ook de nieuwe intake van mensen die dakloos worden of zijn geworden is nu gesloten.

Het blijkt te gaan om een brede groep daklozen, uiteenlopend van de klassieke daklozen, economisch daklozen en opvallend ook meer vrouwen en jongeren. Wat het CDA Dordrecht betreft moet iedereen die dat wil binnen kunnen slapen, of die een beroep doet op de nachtopvang ook binnen kunnen slapen. Wat vindt het college ervan dat inwoners op straat moeten slapen terwijl ze een beroep doen op de nachtopvang? Dat is één. En twee, wat heeft het college gedaan of wat is het college voornemens te doen op korte termijn zodat deze inwoners niet meer onveilig op straat hoeven te slapen?

En drie, en dat zijn eigenlijk meer een paar vragen of suggesties, welke creatieve oplossingen zijn er? Kan de winteropvang open, kan het lang leegstaande Bellevue niet open voor dit soort dingen, of zijn er andere politiek bestuurlijke kortetermijnoplossingen zodat mensen niet gedwongen op straat hoeven te slapen?

De voorzitter: Dank u wel voor de vraag. Ook een vraag vanuit de VVD. De heer Van der Net, kunt u uw vraag ook toelichten?

De heer Van der Net: Dat wil ik zeker, voorzitter. Wij hebben natuurlijk ook het bericht gelezen en ja, ik probeer altijd dat soort dingen ook gewoon uit te leggen bij mij op de voetbalclub en eigenlijk kan ik dit niet meer. We gaan een azc vestigen om asielzoekers op te vangen, Oekraïners vangen we ook keurig op en dan hebben we nog statushouders die we ook allemaal een huis geven, en in de tussentijd zijn er Dordtenaren die op straat moeten slapen. We beseffen als de Dordtse VVD dat dit een complexe zaak is, maar we willen toch wel een ernstig beroep doen op het college om in ieder geval ervoor te zorgen dat ook gewoon Dordtenaren ergens toch een plek hebben om gewoon de nacht door te brengen. Wat dat betreft is de vraag ook richting het college: kijk ook eventjes naar de regio, want we zijn een centrumgemeente en we hebben een regiofunctie. Daarvoor is er misschien ook in de regio iets te vinden waardoor in ieder geval mensen gewoon een dak boven hun hoofd hebben. Dat was hem, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. Dan is de derde partij de ChristenUnie-SGP met een vraag over dit onderwerp. Mijnheer De Heer kan de vraag toelichten.

De heer De Heer: Voorzitter, dank u wel. Ik zal het kort houden om te voorkomen dat het een herhaling wordt. Maar wat we nu doen is niet genoeg. De mensen 's nachts op straat zijn daar het bewijs van. De drie vragen van de ChristenUnie-SGP. Eén: waar komt de toename vandaan? Twee: wat gaan we op de heel korte termijn doen? En drie: wat wordt de langetermijnaanpak? Want dweilen is wat we nu moeten doen, maar er is veel meer nodig om die kraan dicht te krijgen. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel voor de korte toelichting. Ik ga naar de heer Heijkoop denk ik voor een reactie.

De heer Heijkoop: Voorzitter, dank u wel. Het college is absoluut met u van mening dat het niet de bedoeling is, dat het eigenlijk onacceptabel is als mensen noodgedwongen op straat moeten verblijven. Zoals de heer De Heer aangeeft, noodverbanden moeten we leggen, maar we zijn eigenlijk al langere tijd bezig met structurele verbeteringen van de daklozenopvang. We zien alleen nu wel in heel het land dat de toeloop op dit soort crisisopvang toeneemt. Dat komt door de bredere bestaanszekerheidsproblematiek, GGZ-crisis, de wooncrisis en de stijgende prijzen. Dan zie je ook dat andere mensen dan de gebruikelijke daklozen, die vaak ook middelenproblemen hebben, ook dakloos raken. Dus ook mensen die gewoon economisch dakloos zijn geraakt en hun huis zijn kwijtgeraakt. We hebben nog even een rondje gebeld. Breda, Delft, Leiden en eigenlijk speelt dit in al die steden, in Leiden heeft men inmiddels een wachtlijst. In Dordrecht is het nog niet zover in die zin. We hebben het even nagevraagd, het gaat over drie à vier mensen die er niet bij konden. Dat is echt onacceptabel, dat is een groot probleem, maar het plaatst wel enigszins perspectief dat we het niet wenselijk vinden om nu à la minute een extra voorziening te openen, want dan loop je ook het risico dat er toch alweer heel snel heel veel mensen van elders, omdat er overal problemen zijn, ook naar de stad toe komen. Want dat zien we toch al en dat is wel een probleem. We hebben enorm geïnvesteerd in onze daklozenopvang. Zeker de raadsleden in de vorige periode hebben dat ook al kunnen zien, de voorzieningen aan het Kromhout zijn echt fors verbeterd. Tegelijkertijd heeft de raad toen bij amendement de eigen bijdrage naar nul gebracht en het Leger des Heils geeft nu echt aan: dat heeft echt een aanzuigende werking, dat daar mensen kunnen verblijven in een kamertje tegen nul kosten. Dus we komen heel snel, maar daar heeft uw raad ook om gevraagd, heel snel ook met een voorstel om toch wel degelijk een eigen bijdrage te vragen, omdat dat ook gewoon redelijk is. Want voor de goede orde, er zijn daar ook gewoon mensen die werken en die dat best kunnen betalen. Dat gaat helpen ook op termijn om in ieder geval deze voorziening echt te laten zijn voor de mensen die ervan afhankelijk zijn. Een ander punt wat ook wel belangrijk is, we zijn natuurlijk bezig met een aantal voorzieningen. Merbau is recent in het nieuws geweest, dat gaat over achttien plekken voor cliënten van het Leger des Heils. Dat gaat rond de zomer open, dat gaat echt direct effect hebben. Ook 2F, daar komen dertig plekken vrij voor jongeren en ook soms wel met een daklozenproblematiek. Dat komt ook op korte termijn beschikbaar, dat gaat ook effect hebben. En ik heb u ook eerder namens het college geïnformeerd over een voorziening voor jeugdigen bij Enver en dat gaat richting eind van het jaar open. Dus er zijn wel degelijk op korte termijn een aantal oplossingen die gaan helpen. We zijn natuurlijk ook met de regio in gesprek, zeg ik richting de heer Van der Net. We zien een aantal gemeenten dat ze al kamertrainingscentra zijn gestart. Een aantal kleine crisisopvanglocaties in Zwijndrecht, Molenlanden en ook twee gemeenten zijn nu bezig

om ook de komst van Skaeve Huse te onderzoeken. Dus daar zit ook gelukkig wel wat tempo in en dat gesprek blijven we met enige druk en urgentie wel voeren. Gelukkig wordt het de komende tijd iets vriendelijker weer, maar ik zou eigenlijk met u willen afspreken – en dan ben ik weer bij het begin van mijn betoog en eigenlijk ook uw dringende morele appèl: er kan niemand op straat slapen. We gaan het nu even heel strak monitoren. Als de drie, vier, vijf mensen dakloos blijven zonder dat ze opgevangen kunnen worden, kom ik binnen een paar weken vanuit het college met een voorstel hoe we dat gaan oppakken. Op die manier doen we denk ik recht aan het feit dat we het met zijn allen echt ongewenst en onacceptabel vinden, maar ik hoop u ook eigenlijk al iets aan perspectief te kunnen geven dat er echt wel aan de horizon wat positieve ontwikkelingen zijn, waarbij Merbau echt een hele concrete is. Achttien cliënten Leger des Heils naar de wijk Oudelandshoek. In de wijk is dat ook goed ontvangen en dat is bijna nu helemaal afgerond en dan hopen we ook rond de zomer dat die mensen daarnaartoe kunnen. Even tot zover, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel voor de reactie.

De heer De Heer: Voorzitter.

De voorzitter: Mijnheer De Heer, korte vervolgvraag?

De heer De Heer: Ja, graag, voorzitter. Ik hoor een aantal stippen aan de horizon, over een paar weken en de zomer. Tegelijkertijd gaat het over een hele relatief kleine groep, ergens zou je dan ook kunnen denken, dan zou je ook een kleine ingreep kunnen doen om tot die tijd, tot die paar weken, die paar maanden dit probleem toch ook op te lossen. Als je dat hoort vanuit het Leger des Heils dat de groep die nu de deur wordt gewezen of weer op straat wordt gestuurd juist de hoop had om nooit meer een nacht op straat door te brengen. Dan is ook een paar weken voor die groep natuurlijk heel erg zwaar. Dus ik hoor het perspectief wat de wethouder biedt en ik hoop ook dat een paar weken, dat hij zich beseft dat dat toch ook voor deze groep veel te lang kan voelen. Dank u wel.

De voorzitter: Misschien nog kortere reactie vanuit de wethouder?

De heer Heijkoop: Voorzitter, ik heb de heer De Heer heel goed gehoord en ik hoor eigenlijk de hele raad dat zeggen. U mag ervan uitgaan dat gezien, het geringe aantal, dat wij natuurlijk dat gesprek wel hebben en dat we dat eigenlijk ook op die manier willen oplossen. Alleen ik maak er voor om hier nu als het ware het beeld neer te zetten dat we veel extra capaciteit gaan creëren, want dan hebben we wel degelijk het risico dat vanuit Rotterdam, Breda en dergelijke. Dat klinkt wat onaardig, maar we moeten echt nu vooral het voor onszelf goed oplossen. Dus heb het vertrouwen dat het gesprek gevoerd wordt, maar vraag van mij geen toezegging om nu à la minute een extra

voorziening te openen. Daarvoor is die groep echt te klein en daarvoor zijn de perspectieven in die zin ook te goed, ook al echt op de korte termijn.

Maar ik zeg u wel toe, mocht het aantal verder gaan stijgen, dan gaan wij vanuit het college zeker met een voorstel komen om de capaciteit uit te breiden. Maar vooralsnog achten wij dat niet nodig, omdat er dus echt wel wat staat te gebeuren in positieve zin.

De voorzitter: Ik zie de heer Van Dam Timmers nog met een korte vervolgvraag.

De heer Van Dam Timmers: Heel kort. Ik ben natuurlijk heel blij met de dingen die genoemd worden. Ik vraag me wel even af, de intake is nu ook dicht, dus daar kunnen in principe geen nieuwe mensen meer worden aangemeld, heb ik begrepen. Wanneer verwacht het college dat dat dan ook verleden tijd zal zijn?

De voorzitter: Korte reactie nog van de wethouder.

De heer Heijkoop: Voorzitter, het Leger des Heils doet dat nu inderdaad niet. Daar nemen ze meestal twee uur de tijd voor, voor zo'n intake en ze hebben nu gezegd: we richten ons nu echt even op de bestaande populatie. Maar we richten ons echt op enkele dagen dat we dan toch wel weer daar ruimte voor willen zien en in ieder geval binnen enkele weken dat we deze toch wel acute problematiek achter ons kunnen laten.

De voorzitter: Dank u wel. Ik kan me voorstellen dat het zo voldoende is met betrekking tot dit onderwerp. Het volgende onderwerp zijn de werkzaamheden bij de Laan der Verenigde Naties. Een vraag die toch wel redelijk technisch was, maar zoals ik al net zei, we hebben het er met elkaar over gehad om toch iets soepeler te zijn. Een vraag van de ChristenUnie-SGP. De heer Struijk kan hem kort toelichten.

De heer Struijk: Dank u wel, voorzitter, ook voor de soepelheid, maar ik denk dat het onderwerp die soepelheid wel rechtvaardigt. Er wordt op dit moment heel hard gewerkt in Dordrecht aan de wegen, onder andere het kruispunt Laan van de Verenigde Naties met op- en afritten naar de N3. Er is heel vaak, echt bijna dagelijks sprake van gevaarlijke situaties doordat er gewerkt wordt, lussen frezen in het asfalt, zonder dat er afzettingen zijn. Dat is gisteravond bijvoorbeeld gebeurd. Verkeerslichtafstelling is abominabel. Kijk op Fixi, dan lees je daarover. Knoppen op de verkeerslichten zijn soms voor fietsers onbereikbaar, dit alles zorgt voor veelvuldig door rood rijden. Zondag de oversteekplaats voor fietsers richting Sterrenburg, die werd gewoon vrijgegeven terwijl ze nog bezig waren met wat bitumen. Gevolg was dat allerlei mensen die smurrie aan hun fiets kregen. Nou, zie het er maar weer eens af te krijgen. Geldende regels voor dit soort werkzaamheden worden gewoon met voeten getreden. Er is een CROW, dat zal wethouder vast ook wel weten, maar daar houden ze zich echt niet aan. Dit brengt ons tot de volgende vragen: Ervan uitgaande dat het bedrijf wat deze opgave gegund is

voldoende gekwalificeerd is, hoe gaat het college er dan voor zorgen dat ze vanaf heden ook volgens de geldende richtlijnen gaan werken?

Welke mogelijkheden ziet het college om de verkeerslichtafstelling zo te verbeteren zodat het verkeer beter doorstroomt en fietsers eerder geneigd zijn hun tijd af te wachten? Overigens zie je ook het autoverkeer opstropen. Derde vraag: waar kunnen eventuele schadeclaims worden ingediend? Dank u wel.

De voorzitter: Mooie set vragen voor de heer Van der Linden.

De heer Van der Linden: Wel heel technisch, voorzitter. Dank u wel. Misschien eventjes inderdaad de situatie. Er wordt daar gewerkt aan verkeersregelinstanties, daar zit heel veel graaf- en bouwwerk bij. Dus die verkeerslichten die er staan, die werken nu niet, dus die knoppen hebben ook nu even geen zin. Er zitten wel andere knoppen op de tijdelijke installaties en die tijdelijke zijn niet zoals de vaste installaties voorzien van regellusjes in het wegdek, maar die gaan op een vast patroon werken die. Dat werkt op zich goed, maar kennelijk is in ieder geval gister of eergister was de situatie zo dat er en gewerkt werd, en dat er veel fietsen waren. We hebben geen gelegenheid gehad om de projectleider vandaag te spreken. Ik heb wel ook nog even laten kijken hoe het er nu bijligt. Die lussen zijn weer ingefreesd, die zijn droog, die zijn opgedroogd en de verkeerslichten werken, wat dus ook geen onveiligheid meer gaf. Maar op die onveilige situatie waar eerder sprake van was wil ik even terugkomen, want ik heb daar nog niet de juiste persoon voor kunnen bevragen. En of er sprake is van een situatie waarin we schadevergoeding uitkeren, of dat nodig zou zijn, dat kan ik nu niet beoordelen, maar daar wil ik graag eerst de projectleider even over horen.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Struijk.

De heer Struijk: Dank u wel voor de beantwoording. Tot zover maar een korte, aanvullende vraag en een opmerking nog. Het eerste is, ik hoor de heer Van der Linden zeggen over dat de gewone knoppen niet werken. Dat snap ik. Die tijdelijke knoppen werken volgens een vast schema, hoor ik de wethouder zeggen. Dat betekent dat je dus eigenlijk niet op die knop hoeft te drukken, want anders heb je geen vast schema. Maar het probleem is dat die knoppen soms onbereikbaar zijn, omdat er een hek voor staat, of zoals vanmiddag een politiewagen voor geparkeerd staat die bekeuringen aan het uitdelen is. Bijkomend iets was ook nog dat het voetpad ook helemaal opgebroken is en u weet dat het een heel drukke route is, zowel voetgangers als fietsers van beide kanten. Het was echt een chaos.

De voorzitter: Volgens mij is het duidelijk. De heer Van der Linden, niet technisch, maar.

De heer Van der Linden: Nee, zeker niet, maar wel soepel. Ik kom hier nog even op terug dus. Misschien nog even over het CROW, dat geeft richtlijnen af en zelf hebben we

contracten met aannemers waarin duidelijke afspraken staan over hoe er gewerkt moet worden.

Bij de meeste projecten is niet zodat wij 24 uur per dag daar onze eigen ogen bij hebben. We ontvangen wel meldingen, hebben ook vaak de checks en werken met een aantal aannemers die we heel goed kennen, waarvan we ook weten dat die al altijd binnen de richtlijnen, maar ook binnen hun eigen ambachtelijke kwaliteitsnormen werken. Of er in dit geval een fout gemaakt is of dat er iets anders is, ik kan dat niet beoordelen, maar daar kom ik nog op terug.

De voorzitter: Dank u wel. Ik denk dat we snel naar de laatste vraag gaan. Dat is ook een verkeersvraag over de wegwerkzaamheden bij de Krispijnseweg. Eerder waren er al vragen over ingediend door het CDA, toen met de strengere beoordeling zijn die niet doorgekomen. Maar de heer Kuhlmann kan een korte toelichting geven op de vragen nu.

De heer Kuhlmann: Dank u wel, voorzitter. VVD en CDA trekken ook hier voor een belangrijk deel samen op. We hebben dan ook afgelopen donderdag daar schriftelijke vragen over gesteld. De wethouder heeft snel gereageerd. Alleen, het is nog niet goed. Als je nu kijkt bij het omleidingsverkeer rondom de werkzaamheden van de Krispijnseweg, daar gaan nog veel dingen mis en dat is de reden dat we er ook vragen over hebben. Gisterochtend nog een heel naar verkeersongeluk en dat komt omdat bijvoorbeeld op een van die omleidingsroutes de auto's lang in de rij staan, fietsers ook, het zit klem. Dat is op te lossen door ...

De voorzitter: Komt u tot uw vraag.

De heer Kuhlmann: Ja, zeker, dit is de vraag. Door meer groentijd te geven. Waarom heeft de wethouder dat nog niet aangepast? De tweede vraag is, ik weet, er is wel iets gedaan aan het beter aangeven van die omleidingsroutes, maar naar het idee van collega Albert van der Klerk en mijzelf nog niet voldoende. Waarom heeft de wethouder daar nog niet meer aan gedaan? Tenslotte, op een ander stuk waar nu veel meer verkeer is, op de Nassauweg richting de Laan der Verenigde Naties, daar is het zo dat je niet rechtdoor kunt rijden. Je moet bij de Prinses Julianastraat een hele lus maken langs een school. Dat is heel omslachtig, dat zorgt voor onveilige toestanden. Zorg dat dat even in elk geval tijdelijk aangepast wordt, dus ook verzoek aan de wethouder om daar eens even naar te kijken.

De voorzitter: Wethouder Van der Linden, heeft u tijd om daar even naar te kijken?

De heer Van der Linden: Zeker, dank u wel. Nee, we lachen er nu om, maar dit is een serieuze vraag. Prima ook dat er veel aandacht voor is, want het gaat om een wijk die op een aantal punten op een aantal manieren kan worden ontsloten. Als je er zo'n groot stuk zoals de Krispijnseweg is uithaalt, dan gaat dat natuurlijk gepaard met

verkeersoverlast en ook met wat meer wachttijd voor de verkeerslichten dan normaal, dat kan niet anders. Even per vraag.

Het aanpassen van de verkeerslichten bij de Van Ruisdaelstraat gaat het dan concreet om. Toen u die vraag stelde hadden we dat eigenlijk al gedaan, omdat we wisten: we gaan daar een aantal werkzaamheden doen, dat rechtvaardigt een andere groentijdverdeling richting de Laan der Verenigde Naties. Op zich kun je altijd nog meer groentijd geven aan de Van Ruisdaellaan, maar als we dat doen – en ik weet dat u dat ook aan het hart gaat – dan gaat de doorstroming op de Laan der Verenigde Naties echt daaronder lijden en dat willen we niet hebben. Dus we hebben die groentijd aangepast en die is nu in goede balans, denken we. Dat checken we ook af en toe. En natuurlijk, in de ochtend- en avondspits is het iets drukker dan overdag, maar nog meer aanpassen, dan gaat de Laan der Verenigde Naties opstropen en dat willen we ook niet. Het ongeval waar u over spreekt, ik weet dat er gisteren een ongeval plaats heeft gevonden en dat is altijd heel vervelend. Voor zover ik weet, en daar hebben we de politie over gesproken, heeft het ongeval plaatsgevonden inderdaad op de kruising denk ik van de Van Ruisdaellaan-Patersweg en voor zover ik weet heeft dat niet te maken gehad met de afzettingen of met de aanpassingen in de verkeersleiding. Maar als u andere informatie heeft, hoor ik dat natuurlijk graag, want we blijven steeds opletten hoe we dit hebben georganiseerd met elkaar. Tweede vraag over de borden. U weet, we hebben toen we op 5 april besloten om dit zo te gaan doen, omdat we merkten na twee aannemers die tegelijkertijd werken, dat geeft heel veel overlast, hebben we eerst verkeersregelaars ingezet, omdat we die borden moesten maken. Dat zijn er meer dan 150, die zijn opgehangen in de wijk. We weten dat dat goed functioneert. We weten ook dat een paar borden net wat anders kunnen hangen enzovoort en dat zijn we ook steeds aan het doen, want daar krijgen we natuurlijk ook wel meldingen over. Dus als u een concreet punt heeft waarvan u zegt: hé, daar zou het net anders kunnen. Dat horen we graag, maar voor zover ik weet is nu op één plek nog dat in ieder geval aan de orde, dat is ter hoogte van de Ronnerstraat. Derde vraag, de omleiding op het kruispunt Julianaweg-Nassauweg. Het klopt dat je daar net een ander bochtje moet maken en dat is juist vanwege de veiligheid gedaan, omdat bij de rotonde komt nu zoveel verkeer dat dat allemaal opstroopt, dus daar maken we de lus wat groter. Dus dat is mede vanwege de veiligheid ter plekke gedaan en meestal stroomt het goed door. Tot zover.

De voorzitter: Dank u wel. we moeten het hier ook bij laten, want het is half acht. Ik begrijp dat er ook nog artikel 40-vragen over waren gesteld. O, nog één punt?

De heer Van der Linden: Ja, die liggen volgende week in het college en daarna komen ze uw kant op.

De voorzitter: Heel mooi. We moeten het voor nu hierbij laten. Fijne avond allemaal, ik sluit dit overleg.

3. Chemours/DuPont 6: Rol raad in dossier, een bestuurskundig perspectief

Voorzitter: mevrouw Stolk
Commissiegriffier: mevrouw Vermeulen
Verslag: NotuBiz

Aanwezig:

Dhr. De Boer (Op Ons Eiland)
Dhr. Bootsman (GroenLinks)
Dhr. Van Dam Timmers (CDA)
Dhr. Droog (CU-SGP)
Dhr. Groenewege (Partij voor de Dieren)
Mevr. De Groot (Beter Voor Dordt)
Dhr. Hartmeijer (SP)
Dhr. Den Hartog (GroenLinks)
Dhr. Katif (Beter Voor Dordt)
Dhr. Kuhlmann (VVD)
Mevr. Lammens-Oostdijk (VVD)
Dhr. Maroof (DENK)
Mevr. Pichel (FvD)
Dhr. De Vries (VSP)

Portefeuillehouders: wethouder R. van der Linden

Overige sprekers:

Mevr. Van den Akker (ambtelijke ondersteuning)

Dhr. Helsloot (Radboud Universiteit)

De voorzitter: Goedenavond, raads- en commissieleden, ambtelijke ondersteuning, gasten op de publieke tribune, de kijkers thuis. Vanavond het onderwerp Chemours/DuPont: rol raad in het dossier, een bestuurskundig perspectief. Welke ondersteuning hebben we vanavond? Daar ga ik eerst even mee beginnen. Ik ga voorstellen, ik ga gewoon voorstellen. Ik begin aan mijn linkerkant.

Mevrouw Vermeulen: Laurette Vermeulen, commissiegriffier.

De heer De Vries: André de Vries, VSP.

De heer Bootsman: Nick Bootsman, GroenLinks.

De heer Den Hartog: Paul den Hartog, GroenLinks Dordrecht.

De heer Kuhlmann: Alexander Kuhlmann, Dordtse VVD.

Mevrouw Lammens-Oostdijk: Jeanine Lammens, Dordtse VVD.

De heer Van Dam Timmers: Jan van Dam Timmers, CDA Dordrecht.

Mevrouw De Groot: Megan de Groot, Beter Voor Dordt.

De heer Katif: Jacques Katif, Beter Voor Dordt.

De heer Groenewege: Pieter Groenewege, Partij voor de Dieren.

De heer De Boer: Robbert de Boer, Op ons Eiland.

Mevrouw Pichel: Ruby Pichel, Forum voor Democratie.

De heer Maroof: Maroof, DENK Dordrecht.

De heer Hartmeijer: Raymond Hartmeijer, SP.

De heer Droog: André Droog, ChristenUnie-SGP.

De heer Helsloot: Ira Helsloot, hoogleraar Besturen van Veiligheid aan de Radboud Universiteit.

Mevrouw Van den Akker: Karin van den Akker, regisseur op het dossier Chemours en DuPont van Dordrecht.

De voorzitter: Dank. Ook welkom natuurlijk aan de gasten die zichzelf al hebben voorgesteld, professor Ira Helsloot en de ambtenaar Karin van den Akker. Omdat wethouder De Jonge al aanwezig is bij een oordeelsvormende vergadering, is wethouder Van der Linden op afroep beschikbaar in uiterste noodsituaties. Dit zal waarschijnlijk voor u helemaal geen probleem opleveren, want zoals u weet zijn de wethouders strikt genomen niet nodig bij een beeldvormende vergadering. Dan even de toelichting op de reden van deze vergadering. We hebben ons al diverse keren beeldvormend laten informeren over alle aspecten en actualiteiten rondom PFOA, Chemours en aanverwante stoffen en fabrieken. Vandaag zou de hekkensluiter van de beeldvorming moeten zijn. We hebben professor Ira Helsloot uitgenodigd om ons te informeren over het

handelingsperspectief van de raad en ook van het college. Daarna geven we even kort het woord aan mevrouw Van den Akker, want er zijn weer actualiteiten.

Tot slot gaan we vandaag besluiten of we de beeldvormende fase verlaten en overgaan tot oordeelsvorming. Dit dossier is een beetje bijzonder, want er ligt nog geen stuk om over te oordelen, zal ik maar zeggen. Uit het agenderingsverzoek Chemours/DuPont in de gemeenteraadscommissie citeer ik welke thema's we eerder geselecteerd hebben voor de oordeelsvorming en wat we de wethouder hebben gevraagd. Onderling en met elkaar verkennen aan de hand van de volgende vragen.

Informatievoorziening college, raad, burgers, wat is nodig en wenselijk? Mogelijkheden acties binnen VTH-stelsel, zijn er aanscherpingen van beleid en/of toezicht en handhavingstaken mogelijk en/of nodig? Mogelijkheden acties buiten VTH-stelsel, landelijke lobby en/of gesprek met productenafnemers van PFAS. En wat doen we met het vervuilde Dordtse grondwater? Gesprek aan de hand van memo, waarin het college aan de raad schetst wat het handelingsperspectief is en kan zijn buiten het stelsel. Maar we gaan nu eerst luisteren naar wat professor Helsloot ons te melden heeft. Ik geef graag het woord aan de heer Helsloot voor een presentatie. Deze presentatie gaat ongeveer plusminus 45 minuten, inclusief gesprek met de commissieleden. We hebben een beetje een beperkte tijd, dus ik ga eerst maar even kort de heer Helsloot het woord geven. Gaat uw gang.

De heer Helsloot: Dank u wel, voorzitter. Beste raadsleden, fijn dat ik hier met u mag spreken. Het gaat over u natuurlijk, dus als u ... Ik ga wat beginnen te vertellen en als u dat ook denkt: ja, maar. Laat het gewoon weten, want het gaat er niet om, ik morgen geloof ik vier uur college, dus dan mag ik zenden, maar hier gaat het om de interactie wat mij betreft. Ik ga u lastigvallen met een begin wat ik namelijk altijd heb bij elke presentatie, omdat het gaat, u heeft een hele belangrijke taak. U bent volksvertegenwoordiging, u moet een integrale afweging maken over veiligheid. Dat bestudeer ik, dat soort integrale afwegingen en dan denk ik altijd: het is even goed om even uit te zoomen en even wat mij betreft te kijken naar, zo werkt dat met wetenschappers, hoe nou 10.000 jaar veiligheidsbeleid zich ontwikkeld heeft en wat er voor een bijzondere situatie wij terecht zijn gekomen. Het is eigenlijk zeg maar even 9900 jaar is het simpel geweest. Als er een probleem was, was het nooit een probleem van de overheid. Het was altijd je eigen probleem. Heel vroeger had je een god boos gemaakt, later de God, later had je nog niet goed uit je doppen gekeken, maar het was altijd je eigen probleem. Dus een overheid en uw voorlopers hadden daar nooit een rol in. Het was altijd: ja makkelijk, het was de schuld van het individu. Dat is natuurlijk gelukkig veranderd, dus we zijn na de Tweede Wereldoorlog overgegaan in wat wij wetenschappers heel blij mee zijn, zeg maar even een risicosamenleving noemen we dat. We kijken naar de grootste risico's, die analyseren we, daar heeft u wetenschappers, ambtenaren et cetera voor. Na een tijdje zeg je: dit is het grootste risico, dat maken wij een kopje kleiner. Het allergrootste risico wat we ooit een kopje

kleiner hebben gemaakt is slechte riolering en alleen dat we dat hebben verwijderd, daardoor leven we al twintig jaar langer gemiddeld.

Dus dat is echt een dingetje, om het zo maar uit te drukken. Maar het bijzondere is natuurlijk, als je in zo'n risicoaanpak gelooft, dan weet je dat je de grootste risico's aanpakt en dat je de kleinste risico's nog een tijdje laat bestaan. Want je moet eerst die grote aanpakken, anders ben je niet slim bezig. Ergens in de laatste, nou deze eeuw, zeg maar de laatste vijftien jaar of zo is er een soort merkwaardige kanteling gekomen. Onze samenleving is zo veilig – gelukkig hè, zolang leven we in gezondheid et cetera – en er zijn echt nog grote risico's, maar we zien ze niet zo goed meer, dus we worden nu elke keer getriggerd op het moment dat iets in de krant staat, het journaal, en dan opeens – en dat is dat geldt voor mij, dat geldt voor u – dan opeens worden wij wakker, denken we dat dat risico er is, een groot risico is ook omdat het in de krant staat en dan heeft u de neiging om in actie meteen te komen. Wij noemen dat wetenschappelijk de risicoregelreflex. Dat is ingewikkeld, want u heeft die brede verantwoordelijkheid, hè? Ik heb hier opgeschreven, ook in uw mooie gemeente is het gewoon zo dat mensen die op de armoedegrens leven, die leven zeven jaar korter dan wij zoals wij hier bij elkaar zitten. Dus het is niet zo dat we klaar zijn met onveiligheid. Er zijn grote risico's, maar bestuurskundig is dus het ingewikkelde dat wij getriggerd worden door kleine risico's. Daarom heb ik altijd ook dit startplaatje, dat is Igor, mijn – of onze, moet ik zeggen – onze poes. Als die dan zo klein nog en lief was en hij zat in de boom, dan begon mijn kleine samenleving zich ongerust te maken. Dat is een soort van mijn eigen media, die zeiden: Igor zit in de boom, daar moet je wat aan doen. Dan ging ik in die boom klimmen, allemaal heel onverstandig en onveilig en zo. Uiteindelijk ging Igor zelf naar beneden, want die kon best naar beneden, zat ik nog in die boom het leven te over... Nou ja, goed. Dan dacht ik: ja, ik wist natuurlijk dat dit een klein risico was wat Igor liep, want we hebben nog nooit een doodgehongerde kat in de boom gezien. En toch kwam ik in actie. Nou, dit is een soort, ik val jullie met deze standaard lastig, omdat dat echt voor jullie een ontzettend – en dat weet ik – zware opgave is. Je moet in al die aandacht die wordt gevraagd voor allerlei exotische risico's hebben jullie jezelf, je gezond verstand, je hebt je ambtenaren, je hebt andere deskundigen nodig om het in perspectief te plaatsen. Waar wil je op handelen? Als je dat wil, dan gaan we het nu hebben ook over natuurlijk waar ik echt voor gevraagd was, zal ik maar zeggen. Hoe zit het nou met ons stelsel qua vergunningverlening? Dat hebben we op hoofdlijnen simpel bedacht. We hebben gedacht: elke activiteit in Nederland veroorzaakt schade. De bottom line is: de opbrengst moet groter zijn dan de schade. Dus we hebben altijd die kleine risico's waar ik het over had, die zijn er en ergens moet iemand een afweging maken: vinden we dat acceptabel? Nou hebben we bedacht, en wat bestuurskundigen zien volledig terecht, dat als ... We noemen dat een vergunning, die afweging, die leg je vast. Dus iemand wil iets gaan doen, een feestje organiseren, bedrijfje neerzetten, of whatever, en dan zeggen wij als Nederland: we willen wel als overheid dat wij het eindoordeel hebben of de kosten-baten van die activiteit positief zijn, of we dat toelaten. We hebben ook bedacht dat het dan verstandig is om te kijken naar het belang van zo'n

activiteit. Als het iets is wat alleen voor Dordrecht speelt, dan is het aan, ik zeg maar even Beter Voor Dordrecht om die afweging te maken.

Nou ja, niet in uw eentje natuurlijk, maar dan is het voor de raad van Dordrecht, het bestuur van Dordrecht is de enige die daarover zou moeten gaan. Dat vinden we terecht in dit stelsel. Als het iets is wat breder is, van breder belang dan Dordrecht, dan hebben we gezegd: dan moeten we oppassen dat het niet alleen door Dordrecht wordt afgewogen, mogelijk omdat de negatieve effecten vooral in Dordrecht zitten en die positieve effecten in de rest van Nederland. Om vanuit dat stelsel, die gedachte hebben we gezegd: alles wat een groter belang heeft dan één stad doen wij op provinciaal niveau de vergunning. Soms zelfs op rijksniveau, dus bijvoorbeeld kerncentrales is een rijksvergunning, maar Chemours en dergelijke zijn provinciale vergunningen. Het spoorwegemplacement, daar hebben we provinciaal vergunningen, omdat nogmaals het belang is voor de hele regio, de provincie en mogelijk het land, terwijl de nadelige effecten vooral terechtkomen op één plek. Dus dan wordt het een ingewikkelde afweging. Je ziet ook, dus dat onderkennen we ook, dus dit is een stukje uit de Rijksoverheidsite die ik heb daar staan, waarin ook eigenlijk klip en klaar wordt gezegd: wanneer gaan wij iemand een milieuvergunning verlenen? Als hij veel ellende veroorzaakt. Wij weten, elke industriële activiteit veroorzaakt ellende: overlast, herrie, uitstoot et cetera. Het belast in deze mooie, ambtelijke woorden het milieu op grote schaal. Maar zonder werk, zonder producten gaan we ook met zijn allen dood, dus ergens moet iemand die afweging maken. Nogmaals, als hier iets gebouwd wordt, dan gaat u erover. Althans, u stelt kaders voor een deel, wetgeving, maar het college verleent de vergunning, maar u controleert dat. Maar we hebben dat gezegd dat bij dit type bedrijven, dat u niet, dat de gemeente niet degene is die dat oordeel moet geven. Dus dit beperkt al heel erg de mogelijkheden dat per opzet, een landelijke opzet, zo hebben we dat bedacht, dat uw mogelijkheden als gemeente – dus college, raad, uw ambtenaren – hele beperkte mogelijkheden hebben om op dit soort bedrijven te sturen. Bewust, en dat vanuit bestuurskundig perspectief nogmaals is dat verstandig. U kunt dat verdrietig vinden, maar nogmaals, zo hebben we dat bedacht in dit land. Dan is een tweede uitgangspunt van onze regelgeving dat wij degene die iets wil gaan organiseren willen beschermen tegen willekeur. We willen in heel Nederland eigenlijk dezelfde spelregels hebben, maar zelfs als je iets in de gemeente doet, dat wil zeggen dat wij, we noemen dat dat vergunningen in principe gebonden zijn. Dus het is niet zo dat als iemand aankomt en die zegt: ik wil iets gaan doen. Dat u ter plekke andere eisen mag gaan bedenken en ook mag u niet zeggen: ik vind het toch gewoon niet leuk. Als iemand aan de regels voldoet, dan kunt u niet de vergunning weigeren als het een gemeentelijke vergunning is, de provincie kan geen vergunning weigeren als het een provinciale vergunning is. Dus ja, je kunt daar van alles van vinden, maar op het moment dat het vastligt, die regels, dan is dat de spelregels. Die spelregels kunnen natuurlijk veranderen in de loop der tijd, dat hebben we ook. Alleen, dat zou je zelf ook erg lullig vinden natuurlijk als u ergens aan mag beginnen, u mag een huis neerzetten bijvoorbeeld, u heeft een gemeentelijke bouwvergunning, u gaat uw huis neerzetten en

u heeft dat huis neergezet en iemand zegt, bijvoorbeeld de welstandscommissie, dat is een gemeentelijke bevoegdheid: nou, ik vond het toch niet zo mooi, dat huis. Wij hebben bedacht dat u dan rechtszekerheid heeft dat u niet uw eenmaal vergunde en gebouwde huis hoeft af te breken. Dat geldt in principe ook voor bedrijven. Dus een bedrijf dat vergund is mag gewoon doorgaan. Niet oneindig lang en daar heeft u ook al, ik zag al eerdere sessies over gehad. Dat heet best beschikbare techniek, van een bedrijf mag je verwachten dat op het moment dat spullen afgeschreven zijn en ze nieuwe spullen moeten aanschaffen, dat ze dat op de best mogelijke wijze doen. Dat is ook dus een moment, een revisievergunning kan daaraan vastliggen, maar als je een echte grote wijziging hebt. Maar zelfs zonder revisievergunning ben je als bedrijf verplicht om gewoon te zorgen dat je, als je iets nieuws doet in je proces, dat je dan het proces beter maakt. Ook dat is verstandig. U heeft al andere sessies allemaal natuurlijk over Chemours gehad heb ik ook gezien en de opbrengst hiervan ook is natuurlijk dat bijvoorbeeld Chemours, maar ik kom straks nog even op het rapport van de Onderzoeksraad voor de Veiligheid terug die ook vorige week uitkwam. Hoewel de Onderzoeksraad dat weer minder leuk vindt om te zeggen, al deze bedrijven voldoen aan de meest scherpe wettelijke normen. Dus de huidige productie van, ja, je kunt heel verdrietig over Tata doen of zo, maar er is gewoon geen probleem eigenlijk meer met Tata in de huidige uitstoot. Dat daar, en dat is duidelijk evident bij allerlei bedrijven, ook hier heeft u nog een paar dossiers van bedrijven die er niet meer zijn waarvan u toch de grond moet saneren. Dus dat zijn allemaal is historie, om het zo maar even uit te drukken, maar dit systeem werkt ook hier, ook bij alle bedrijven in Dordrecht. Als je nu kijkt, dan is de ...

Mevrouw Lammens-Oostdijk: Voorzitter?

De voorzitter: Volgens mij mag dat altijd. Gaat uw gang, mevrouw Lammens.

Mevrouw Lammens-Oostdijk: In Amerika was het bekend wat de uitwerking van deze stof was, van PFOA. Dit is niet doorgenomen in de wetgeving in Nederland, zij wisten niet wat het precies was. Is dat niet de verantwoordelijkheid van het bedrijf dan?

De heer Helsloot: Ja, als het gaat vanuit laat ik zeggen, je mag van een bedrijf inderdaad verwachten dat zij weten wat de stof is, dat ze de best beschikbare kennis ook heeft, de meest actuele kennis heeft over de effecten van een stof. Dus op het moment dat er ergens ... Nou kijk, de tabaksindustrie is dan denk ik een helder voorbeeld, die wisten toch al iets eerder dan de meeste mensen dat roken niet echt gezond was. Als je die kennis niet op dat moment dat je het verkregen hebt gebruikt, zal ik maar zeggen, om je product beter te maken – bij roken is dat misschien wat ingewikkeld – maar bij bedrijven geldt: als je die kennis niet gebruikt hebt, dan ben je, maar dat is met terugwerkende kracht dan, dan valt jou iets te verwijten. U heeft eerder gesproken over de inhoud van de risico's, dus we hebben afgesproken dat ik daar niet al

te diep op inga. Maar de Amerikaanse gegevens op dat moment waren niet heel erg overtuigend, om het zo maar even uit te drukken.

Het feit dat wel in Amerika daar rechtszaken mee gewonnen zijn, komt ook wel omdat het Amerikaanse systeem anders is en meer op emotie gebaseerd. Dus in algemene zin heeft u gewoon gelijk, punt. Het is uiteindelijk een oordeel ook, er lopen zaken in Nederland ook, een rechterlijk oordeel of het bedrijf dit snel genoeg gedaan heeft. Mijn voorlopige wetenschappelijke inschatting is dat dit in Amerika laat ik zeggen te onzeker was, te onbekend en misschien ook wel niet helemaal terecht. Ik doe dat dan even op basis van de beperkte wetenschappelijke literatuur en dat is iets anders dan wat in de media heeft gestaan natuurlijk. Is dat een antwoord? Waar u dus op komt, dat is wat mij betreft terecht. Dus ik schets hier, dit is even het stelsel zoals we in Nederland werken, dus met bepaalde bedrijven een beperkte rol voor de gemeente, maar wel een continue plicht tot verbetering voor bedrijven. Dat heeft ons in Nederland nogmaals een heel veilige samenleving opgeleverd. Dus ikzelf vind het altijd wel grappig, toen ik nog klein was waren korstmossen, dat was iets wat zeldzaam was in Nederland, want we hadden heel erg verontreinigde lucht. Velen van u zijn iets te jong om zich dat te herinneren. En nu heb ik allemaal hekwerkjes, ik woon buiten, waar weet je, we zitten elke dag te denken: hoe krijg ik al die korstmossen eraf? Dus dat is vreselijk, die schone lucht, hè, dat is wel heel irritant. Dus we hebben echt een enorme stap gemaakt wat dat betreft. In de toekomst gaat dit niet anders worden. De nieuwe Omgevingswet, u ziet hier een artikel 1.3, benoemt nog steeds hetzelfde, er staan natuurlijk mooie motiverende woorden in over dat alles beter moet worden, maar wel in samenhang. Dus ook economisch belang moet beschouwd worden. U zult dat op gemeentelijk niveau meer mogen doen en meer moeten doen dan nu. Ik ben daar een groot voorstander van, want ik vertrouw heel erg in uw brede afweging, dus altijd groot voorstander van de Omgevingswet geweest. Maar dit gaat dus niet veranderen, ook niet op provinciaal niveau. Ik benadruk dat daar even, omdat het nogmaals bestuurskundig ook terecht is. Iemand moet een integrale afweging maken en u heeft daar op gemeentelijk niveau, voor gemeentelijke vergunningen via het college kaderstelling et cetera heeft u daar de zwaarste verantwoordelijkheid in. Veiligheid boven alles betekent altijd dat je één aspect van veiligheid optilt en andere niet bekijkt. Het is uw verantwoordelijkheid nogmaals om die hele brede afweging te maken tussen alle aspecten van veiligheid. Iemand die werkt, leeft sowieso vier jaar langer dan iemand die werkloos is. Dus we zijn niet klaar met veiligheid in Nederland en ook dat is een belang wat u ... Dus ik kan makkelijk zeggen, ik roep toeter vanaf de zijlijn als wetenschapper, maar u maakt die afweging.

De heer Den Hartog: Voorzitter?

De voorzitter: Mijnheer Den Hartog, GroenLinks, gaat uw gang. U heeft een vraag.

De heer Den Hartog: Dank u, voorzitter. Dank u voor uw uitleg. Ik zit toch met een vraag, namelijk er wordt onder andere verwacht dat het bedrijf de meest recente kennis heeft van de stof en daarnaast heb je dus die vergunningen.

Die zijn natuurlijk altijd gebaseerd op toen ze gemaakt werden, dus dat ligt altijd in het verleden en in de tussentijd kunnen er nieuwe inzichten komen. Die nieuwe inzichten mag je dus verwachten dat het bedrijf heeft. Er wordt in Europees verband gewerkt aan een totaalverbod, omdat er nieuwere inzichten zijn dan vroeger. Dat bedrijf moet die inzichten ook hebben. Betekent dat nou dat het bedrijf, ondanks dat hij die nieuwe inzichten heeft dat dat schadelijk is, toch vanwege die vergunning door mag gaan, of moeten ze daar hun bedrijfsvoering op aanpassen?

De heer Helsloot: Binnen een ruime marge mogen zij doorgaan. Evident niet als er een ... Het zogenaamd fasttrack-mechanisme bestaat er ook in Europa waarmee je stoffen totaal kunt verbieden als ze te gevaarlijk zijn. Dan bestaat er ook natuurlijk een mogelijkheid om gevaarlijke bedrijfsvoering stil te leggen, maar dat moet wel echt gevaarlijk zijn. Echt gevaarlijk, zeker boven de huidige wettelijke normen die we in Nederland kennen. Dus die mogelijkheid in algemene zin heeft u dus gelijk, dat moet kunnen en de Nederlandse normen zijn echt streng. Hier speelt dat niet. Soms overigens verbieden wij dus ook stoffen uit andere, zeg maar even politieke overwegingen dan puur de wetenschappelijke overwegingen, want wel als wetenschapper zou je nooit denk ik een stof helemaal verbieden, maar zeg je altijd: er is een grenscontrole waar beneden we het niet meer gevaarlijk vinden. Als je een stof totaal verbiedt, dan is dat niet meer wetenschappelijk, maar is dat een politieke keuze. Wat mag, maar een totaalverbod van welke stof dan ook, dat is geen wetenschappelijke grondhouding.

De voorzitter: Ik zie nog een vraag van de heer Van Dam Timmers. Gaat uw gang.

De heer Van Dam Timmers: Dank, voorzitter. Ik haakte een klein beetje aan op dit verhaal over risico. Dan ben ik benieuwd, stel je verbiedt iets acuuts, maar waar ligt zo'n grens dan? Kunt u een voorbeeld geven, dat is voor ons misschien beeldend, waar dan zo'n grens ligt? Hoeveel doden zijn daarvoor nodig, of wanneer zeggen we: en nou vinden we het te gek. Ik bedoel, bij roken vinden we het nog steeds niet te gek, ook al vallen er 20.000 doden per jaar in Nederland. Maar hoe zit dat bij andere stoffen?

De heer Helsloot: Laat ik zeggen, de algemene norm voor veiligheidsbeleid in Nederland even als je het specifiek maakt voor stoffen, je mag een kans hebben van 1 op de 100.000 dat je omkomt door blootstelling aan stoffen. Aan alle stoffen. Dan zeggen we, dat is het risicocompartiment technisch gesproken voor stoffen en zeggen we: elk subrisico daarvan moet tien keer kleiner zijn, dus één op de miljoen. Dus in principe vinden wij dat de grens is in Nederland, de gevaarsgrens voor blootstelling aan stoffen, die wordt gehanteerd in alle normen in Nederland, dus de Raad voor de Volksgezondheid stelt zo'n advies op op basis van deze normen, het gaat via de SER, dat komt in

wetgeving terecht. Maar is 10 tot macht min 6 voor stoffen waar je aan ... De overlijdenskans voor blootstelling aan stoffen.

De heer Van Dam Timmers: Heel even ...

De voorzitter: Heel kort, want ik wil hem ook even de presentatie af laten maken aan de commissie.

De heer Van Dam Timmers: Ja, precies. Ja, dat snap ik. Maar kunt u een voorbeeld noemen even van een stof of van iets waarbij dit dan geldt? Want ik heb hier echt geen voorstelling van.

De heer Helsloot: Die op die grens zit bijvoorbeeld? Nou ja, jawel. Niet heeft u daar een voorstelling van, maar ja, daar kan ik een voorbeeld van geven. Bijvoorbeeld, ik noem maar even een stof die wij ook met zijn allen gevaarlijk vinden, die we in productie daarom ook verboden hebben: asbest. De asbestgrens in aanwezigheid in woningen is 2000 vezels per kubieke meter en dat is precies die 10 tot de macht min 6 grens zoals die is uitgerekend. Dus wij tolereren in woningen, zeker oudere woningen van voor 1993 zit altijd asbest in en dus ook asbeststof ergens. Daarvan zeggen wij: de grens is die 10 min 6 is 2000 vezels per kubieke meter. Die stof hebben we dus wel bijvoorbeeld ook om politieke redenen, zal ik maar zeggen, verboden als bouw materiaal. Maar we zeggen – en dat doe ik dan weer stiekem – niet zo heel helder bij dat er toch wel producten zijn waar dat toch nog een beetje in zit, omdat het een natuurproduct is, asbest. En als er een mooie oostenwind is, dan komt samen met de Duitse toeristen ook al asbest het land in. Dus daar zit bijvoorbeeld die grens zit zo in elkaar.

De voorzitter: Gaat u verder met uw presentatie.

De heer Helsloot: Even kijken. Dus wat zijn nou de rollen binnen de gemeente natuurlijk? Die kent u allemaal uit uw hoofd. U bent het hoogste gezag, het college voert taken uit in uw opdracht en in opdracht van het Rijk, medebewind. Dat geldt dus voor een deel van de vergunningverlening die door de gemeente, bijvoorbeeld het Bouwbesluit is een rijksregeling, die wordt uitgevoerd door het college – overigens dan voor een deel weer bij de Omgevingsdienst wordt belegd. Nou, we hebben het heel mooi ingewikkeld gemaakt in dit land. Maar voor de rest voert ze een aantal taken in uw opdracht uit, dus u kunt veel van het college vragen. Maar, en u heeft dan drie rollen: kadersteller, opdrachtgever zal ik maar zeggen, controleur en volksvertegenwoordiger. Hier zit natuurlijk het ingewikkelde in, dat u soms wel drie zielen in uw borst heeft die u moet splitsen, om het zo maar even uit te ... – nou ja, nog wel weer misschien – die u moet splitsen. U mag natuurlijk niet van het college vragen dat ze iets tegen de wet doen. U kunt daarmee als u het college controleert ook niet verwachten dat u zegt: ja, maar u heeft niet iets tegen de wet gedaan. Dat kan natuurlijk iets anders zijn dat u als

volksvertegenwoordiging iets vindt. Dat kan bijvoorbeeld zo zijn omdat een belangrijk deel van uw samenleving zich zorgen ergens over maakt, dan kunt u zeggen: ik wil dat daar wat aan gebeurt.

Dat is uw goed recht op heel veel dingen, maar niet als het gaat over een gebonden milieuvergunning die door de provincie wordt uitgegeven. Nou ja, u kunt het natuurlijk wel vinden, maar dat heeft iets bijzonders om daar actief in te zijn als u weet dat dat betekent dat u als volksvertegenwoordiging eigenlijk boos bent omdat het college zich aan de wet houdt. Dus daar zit ... Mag u nog steeds vinden, want u bent het hoogste gezag en volksvertegenwoordiging, maar hier zit wel een bijzonderheid in. Toch kunt u zich zorgen maken. Nou, wat kunt u doen? U kunt natuurlijk aan het bevoegd gezag via het college vragen, of rechtstreeks zelf: ik wil dat hier iets aan gebeurt. Ik vind dat PFAS, PFOA, deze groep stoffen totaal onacceptabel zijn, want mijn bevolking maakt zich daar zorgen over en al die maffe wetenschappers met hun 10 min 6. Ik ben niet geïnteresseerd, ik wil het gewoon niet meer hebben. Dat mag u natuurlijk vinden en dan kunt u dan richting wetgever en zo zeggen dat u daar iets van vindt. Met asbest immers is het ook gelukt. Daar hebben we dus ook die restant blootstelling, maar wij zijn wel sinds 1993 dat wij hebben gezegd: we gaan het niet meer toepassen in Nederland. Dus als je gaat kijken hebben jullie dit effectief gedaan, dit is op allerlei punten geadresseerd en dat is helder. Hè, dat is helder. U kunt zelf iets doen. Namelijk, u kunt uw gemeentelijke middelen inzetten, net zoals het rijk en provincies dat wel eens doen om een onacceptabel risico bovenwettelijk met instemming van degene die het feestje organiseert, aan te pakken. Dat heeft u hier niet gedaan hè. Het bedrijf doet natuurlijk zelf allerlei innovaties. Maar theoretisch kan dat hè. Dus we hebben bijvoorbeeld als het gaat over chloortransport, hebben wij bedrijven in Delfzijl, Akzo, uitgekocht zal ik maar zeggen. Zodat ze niet meer, we hebben ze geld gegeven feitelijk om in hier in de buurt een chloorfabriek neer te zetten. Dan hoeft het niet meer. Ja. Hoeft het niet meer door heel Nederland heen dat chloor hè. Dus dat, dat kan hè. Dus die mogelijkheid heeft u natuurlijk ook en dat kun je op allerlei plekken doen hè. Je kunt, soms kun je dat is hier natuurlijk niet relevant, maar je kunt een geluidswal aanleggen als je vindt dat er te veel geluid is en toch aan de wettelijke normen is voldaan hè. Die mogelijkheid heeft u natuurlijk altijd hè. Dus ik heb niet meteen voor ogen wat u hier zelf zou kunnen doen hè. Ja, u zou theoretisch het bedrijf kunnen opkopen, maar dat is wel een vrij dure grap vrees ik. Maar dit is wel natuurlijk iets wat u kunt, dat hè, dat benadruk ik even. Ja, u kunt natuurlijk ook altijd vinden dat u hier een rechtszaak over ...

De heer De Boer: Voorzitter.

De voorzitter: U krijgt een interruptie van de heer De Boer. Tenminste, een interruptie, een vraag.

De heer De Boer: Een vraag. Nou, ik geloof dat ik u wel goed gehoord heb, maar volgens mij meent u het niet als u zegt van, jullie hebben er niks aan gedaan als

gemeente Dordrecht. Ja, u geeft net aan, jullie doen er niks aan hè aan dat hele Chemours verhaal. Maar wij zijn al heel lang bezig met dit verhaal en proberen aan alle kanten iets te doen. Alleen wij lopen natuurlijk ook tegen de wet- en regelgeving aan.

De heer Helsloot: Absoluut, absoluut. Dus ik heb dat ook niet gezegd. Erger nog, ik bedoel dat niet, het is niet zo. U heeft heel veel gedaan.

De voorzitter: Graag even via de voorzitter, dat haalt net even de scherpste uit het debat.

De heer De Boer: Sorry, ja. Nee, het is geen persoonlijke aanval hoor, absoluut niet.

De voorzitter: Gaat uw gang mijnheer De Boer, via de voorzitter alstublieft.

De heer De Boer: Dank u wel, voorzitter. Ik had een beetje het idee, dat u aangaf, dat u zei van, ja, jullie hebben er nog niks aan gedaan. Tenminste dat hoorde ik u zeggen, maar. Dacht even, hé wacht even, volgens mij zijn wij hier al heel lang mee bezig.

De voorzitter: Nogmaals, nogmaals even voor de scherpste uit het debat te halen. U ook even via de voorzitter, want anders wordt het een-tweetje en dat willen we niet. U had een vraag. Mijnheer De Boer, die had gehoord waarschijnlijk dat u - volgens mij heb ik gehoord, wellicht - maar gaat, geeft u even antwoord op de heer De Boer.

De heer Helsloot: Ja, dank u, voorzitter. Nee, u heeft heel veel gedaan. Dat is volgens mij ook de eerste bullet hier op de sheets achter mij. Als het gaat over de mogelijkheid om bovenwettelijk eigen middelen in te zetten, heeft u dat in dit dossier niet gedaan. En ik, is ook geen aanbeveling van mij hè, even voor alle helderheid hè. Maar dit, de vraag was, wat voor mogelijkheden heeft u. Dit is een mogelijkheid die u wel eens op andere dossiers gebruikt. En hier gaf ik juist al aan, het is wel ingewikkeld, want u gaat niet zomaar zo'n bedrijf opkopen, dus. Maar u heeft heel veel gedaan; u heeft zelfs zeer effectief dus dit op de nationale kaart helpen zetten dus. Zeker.

De voorzitter: Gaat u verder met uw betoog.

De heer Helsloot: Daarbij heeft u natuurlijk wel dus, dat dat zeker hè. Maar ik schaar dat maar even onder de eerste bullet in plaats van materieel, de tweede doelen. Maar, ja. U kunt en dat bent u ook mee bezig natuurlijk, ook nog uiteindelijk natuurlijk altijd procederen tegen een bedrijf, zeker als hè zoals de heer Hartog zegt van, overtuigd bent dat hier iets onrechtmatigs gebeurd is. Nou, u heeft gezien dat de eerste tussen bevindingen niet heel positief waren en mijn vermoeden zal ik maar zeggen is, dat dat ook zo gaat blijven. Want we hebben in Nederland nou eenmaal en niet ten onrechte bedacht dat als het spel, speelveld door de overheid geschapen is, dat je dan als je bedrijf daar netjes aan houdt hè. Ja, dan is het zo hè dus. En daar zit het natuurlijk,

jullie gaven die discussie, mevrouw Lammers gaf dat ook aan. De enige is als je zou vinden, zoals natuurlijk tabaksindustrie, het bedrijf had kennis dat het niet gedeeld heeft en dat soort dingen.

De voorzitter: Ik ga even kijken wie het woord daarover of de vraag gaat stellen? Dat is de heer Kuhlmann van de VVD. Gaat uw gang.

De heer Kuhlmann: Ja, dank u. Even ook, u noemde net de hè, de mogelijkheid van civiele rechtszaak en in hoeverre de gemeente die optie heeft gebruikt. Nou gaat dat heel specifiek om schade die de gemeente heeft geleden of lijdt. Er zijn natuurlijk ook inwoners in onze stad die ook schade hebben, althans hè denk aan de situatie dat je een tuin hebt met een appelboom erin of een moestuintje of wat dan ook. Dan ben je nu beperkt. Kent u situaties in andere steden, in andere plekken over, waarbij de gemeente of de overheid via de civiele route ook schade van inwoners probeert te verhalen? Iets in die trant. Ik zit even te kijken of je die, of er mogelijkheden zijn om die paraplu breder in te zetten.

De voorzitter: Gaat uw gang.

De heer Helsloot: Zeker. Voorzitter, excuus, voorzitter. Zeker, dat is gebeurd. Dat gebeurt met enige regelmaat. Ik, bijvoorbeeld ook rondom gas. Ik noem even maar een voorbeeld, niet in Groningen hè. Maar in en rondom Alkmaar is gaswinning geweest. Gemeente Castricum heeft bijvoorbeeld de claims van de eigen burgers gebundeld via een stichting en zo. Nou dat is allemaal, dus dat gebeurt met de enige regelmaat. Uiteindelijk, ik noem even het voorbeeld daar waar dat ook niet succesvol was. Wij hebben in Nederland, rechters houden daar dus ook vrij strak aan, als een bedrijf te goeder trouw de meest grote vergunning heeft gehad en daarna de meest nou ja, lood uitstoot of noem het maar op he, wat mocht. Johan Enschedé en Zonen is echt een van de grootste vervuilers in de binnenstad van Amsterdam. Het is vrij kansloos om hen voor die lood uitstoot he uit, is misschien een beetje flauw voorbeeld hè maar wel even voor de helderheid. Dat hebben ze drie eeuwen geleden, hebben ze dat gedurende twee eeuwen lang behoorlijk veel uitgestoten, dat mocht. Dan kun je ze nu eigenlijk niet meer goed links- of rechtsom op aanpakken. En niet nou ja, laat ik zeggen, we vinden dat terecht tot op heden.

De heer Kuhlmann: Mag ik een hele korte vervolgvraag stellen, voorzitter?

De voorzitter: Nou, ik wil eigenlijk, ik wil eigenlijk de heer ... Ja, ik ken die korte vragen van u. Heel kort.

De heer Kuhlmann: Ik hoorde het woord, te goeder trouw. Dat is natuurlijk hè, een hele belangrijke. Kent u voorbeelden waarbij het uiteindelijk niet te goeder trouw was en waarbij het dus gelukt is om dat anders ...?

De voorzitter: Gaat uw gang.

De heer Helsloot: Nou, ja. Een van de mooiste, voorzitter, een van de mooiste voorbeelden maar ook droeve voorbeelden is Chemie-Pack, hier niet al te ver uit de buurt. Waarbij civiele partijen Chemie-Pack hebben aangesproken vanwege onrechtmatige daad. En het vervelende daarvan was, dat uiteindelijk met een boemerang die claim bij de overheid neerkwam want Chemie-Pack was ondertussen al failliet. En werd daar geoordeeld ja, de overheid had dit kunnen weten, dus is de overheid ook aansprakelijk. En nou, het is wel een van de meest droeve episodes vind ik in het Nederlandse recht, dat uiteindelijk de overheid zeventig miljoen euro heeft betaald of zo voor de sanering van het terrein van Chemie-Pack. Terwijl nou ja, Chemie-Pack zelf vrolijk althans Chemie-Pack Opslag failliet was gegaan en het bedrijf daaromheen was een andere BV, gewoon mocht blijven bestaan. Ja. Dus er zijn van die voorbeelden, maar wel ingewikkeld.

De voorzitter: Gaat u verder met uw presentatie.

De heer Helsloot: Heel even kort op de informele lijnen nog hè, die u dus ook effectief, die u volgens mij voor een belangrijk deel behandeld hebben. We zijn allemaal een politieke achterban die veelal ook een lijn naar Den Haag heeft. U heeft dat gedaan. U staat sterker als u met andere gemeentes samenwerkt; dat heeft u ook gedaan. En heeft u ook het college opgeroepen en heeft het college ook gedaan hè. Dus dit soort dingen heeft u allemaal gedaan. Zelfs de provincie staat helemaal aan uw zijde en zegt, ja, maar we hebben wel gewoon een vergunning verleend, gebonden vergunning, dus wij zijn het met u eens. Maar daarvoor moet de wet dan veranderd worden. Dat is best een ingewikkelde, want dat vergt uiteindelijk Europese besluitvorming of zo, want die tien bij zes norm zou oneerlijk zijn om die voor één stof los te laten hè. Dus daar zit de ingewikkeldheid in. Maar natuurlijk ook uiteindelijk, dat moet ik toch altijd even benoemen, maar bedrijven – Chemie-Pack is misschien net even anders hè - maar grote bedrijven zoals Chemours maar ook Tata en zo, bestaat uit mensen zoals u en ik die ook naar hun werk gaan om de wereld nou ja, beter te maken, niet onveiliger te maken. En dus hier zit ook voor bedrijven zelf die incentive in om het beter te doen. Nou, en nogmaals, het systeem heeft gewerkt in de zin dat de huidige productieprocessen- even afgezien van misschien uiteindelijk politieke besluitvorming nog of een totaalverbod – maar gewoon aan alle redelijkheid, aan alle normen voldoen hè. Dus even iets los nog van de nogmaals, de geschiedenis van vroeger en u heeft daar beiden ook net nou ja, alle drie iets over gevraagd hè. Maar dat is een heel ander type van weg dat je kunt bewandelen samen met het bedrijf nog. Oké, heel kort even over de OVV. Die is vorige week met een rapport gekomen. Ik heb hier een klein stukje uit de aanbevelingen geknipt en het is veelzeggend wat mij betreft. Want A, de aanbevelingen gaan dus niet over gemeente Dordrecht of en ook niet over gemeente IJmuiden-Velsen zal ik maar

zeggen. Nijmegen heeft dan een enige aanbeveling, maar dit zijn ook wel aanbevelingen van een als ik dat zo huiselijk hier mag zeggen, licht droef type. Dus dat had u ook zonder rapport kunnen opschrijven en hè, dus dit helpt niet.

Voor een deel is het ook en daar was dus de vraag ook terecht hè, één ding is echt principieel onjuist wat mij betreft. En u zit daar scherp en goed in. Het is niet de verantwoordelijkheid van de overheid primair om te zorgen dat je weet of dat stof gevaarlijk is, dat is echt de verantwoordelijkheid van degene die het feestje organiseert van het bedrijf. Daarvan mag je verwachten, dat was uw hè, dat dat wordt bijgehouden met de meest recente inzichten en meteen wordt verwerkt. If not, dan ontstaat er een hele hoge mate van aansprakelijkheid en dan moet er hè. Dus die aanbeveling vind ik onterecht, want die legt een veel te zware verantwoordelijkheid op ja, met alle respect, u heeft briljante ambtenaren natuurlijk, maar dat kan je niet van ze hè, van ze verwachten. Dat is oneerlijk. Daarom ben ik het ook zo eens met de reactie van uw eigen Omgevingsdienst hè, die heeft gestuurd naar de Onderzoeksraad. Wel keurig opgenomen in een bijlage, maar wel een bijlage die je apart ergens moet vinden op de site want heel proactief is de Onderzoeksraad daar nou niet in hè. Maar deze, volgens mij is deze reactie precies tot he point. Elk activiteit veroorzaakt een risico en het is de wetgever die afweegt op hoofdlijnen of dat acceptabel is hè. Uw vraag, van mijnheer Van Dam was terecht. Daar hebben we een norm voor, die is voor alle stoffen in Nederland, is hij gelijk. Gelijke monniken, gelijke kappen. Die vinden wij acceptabel met elkaar. Dat is ook een norm, we hebben ook een soortgelijke norm voor overstromingsrisico's et cetera. Dat is de norm in Nederland en er is geen reden om een specifieke stof hè, in principe geen reden om een specifieke stof anders te behandelen. Dus is dit is een zeer terechte conclusie van uw, nou, ik ...

De voorzitter: U krijgt nog één vraag volgens mij van mevrouw Lammens. Gaat uw gang.

Mevrouw Lammens-Oostdijk: Voorzitter, ik wou nog even vragen. De norm is tien min zes, wat u net zei. Alleen is het bij PFOA, is het dat het zich ophoopt. Het gaat niet weg, dus het wordt steeds meer. Is dat dan ook een norm die, hoe wordt die norm dan gebruikt? Want je je stoot uit met tien punt zes. Maar het gaat niet weg, het blijft maar ophopen.

De heer Helsloot: Ja, maar dat is ook niet uniek voor PFAS hè, want asbest is precies is hetzelfde. We hadden het al even hè, als je asbest inademt gaat het ook niet meer uit je longen hè. Dus daarvoor geldt precies hetzelfde hè à la roken. Hoewel roken, als je stopt gaat het weer, dat is dus niet helemaal gelijk. Maar we hebben meer stoffen die een cumulatief, waarvan wij denken dat ze cumulatief zwaarder effect hebben dan continue blootstelling uiteindelijk leidt tot de nou ja, tot een kans op overlijden. Dat zit in principe gewoon in het model. Dus het maakt niet uit of voor ja, het maakt, klinkt onaardig hè. Maar hè, die continue, het gaat over de continue blootstelling en dan ga, maakt het voor

het model niet uit of je opstapelt in je lichaam of dat je niet opstapelt maar dus continue schade hebt hè, waardoor je uiteindelijk ook ziektes krijgt.

Dus het voelt anders hè, effecten als asbest in je longen of nou, iets als PFAS wat zich ergens in je lichaam ophoopt. Maar voor de, voor de normering maakt het niet uit. Wij rekenen daar laat ik zeggen, netjes, net zo netjes mee.

De voorzitter: Dan heeft u nog een vraag van de heer Groenewege. Gaat uw gang.

De heer Groenewege: Ja, ik heb het OVV rapport niet van a tot z gelezen, maar wel de samenvatting en de belangrijke stukken. Eén van de stukken ging ook over het, wat mevrouw Lammens net zei, over die opstapeling van stoffen in het milieu in en hoe dat dan in je lichaam terechtkomt. Dat werd volgens mij immissie genoemd in het rapport. En dat daar de overheid op dit moment onvoldoende aan de uitstoot, dat daar, dat die daar niet voldoende aan wordt getoetst eigenlijk, in hoeverre die bijdraagt aan die opstapeling. Is dat nou een aanbeveling waar de wetgever mee aan de slag moet of is dat een aanbeveling waar de Omgevingsdienst wat mee moet doen?

De heer Helsloot: Nee, zou een aanbeveling voor de wetgever zijn als het een relevante aanbeveling was, met alle respect voor de OVV. Want nogmaals, kijk naar asbest. Wij weten gewoon van een aantal stoffen dat ze zo'n opstapeleffect hebben en we kijken simpelweg naar nou, is een technisch verhaal, dat maakt niet uit. Wat wel relevant is, is dat we niet van elke stof goed weten op voorhand, blijkt achteraf, dat het een stof is die uiteindelijk een negatief effect heeft hè dus. Dat geldt bijvoorbeeld voor iets als PFAS, waarbij wij juist overigens hè, omdat het zo slecht afbreekt. Een algemene toxicologische wet is altijd, als iets slecht afbreekt fijn, maar kan het ook geen schade doen hè. Want afbreken is namelijk reageren. Dus bijvoorbeeld als je chloorgas hebt of zo, weet je wel. Dat komt niet verder dan tien meter want dan heeft het zich allemaal met alles gereageerd. In die tien meter is het wel heel vervelend als je dan bent, maar daarbuiten weer niet. Dus wij wisten en dat was, bij PFAS was dat ooit natuurlijk wel een verrassing hè, dat wij van, niet van elke stoffen dat al op moment dat we ermee beginnen, precies weten of dit het lange termijn effect ervan is. Daarvoor is wel een Europees programma hè, dat heet REACH. Dat we nu, voor al die stoffen moeten we dat proberen, als je een nieuwe stof hebt, dan moet je proberen dat te beschrijven. Maar ik voorspel u hè met ongeveer duizend nieuwe stoffen per dag die door bedrijven en adviseurs best redelijk, in ieder geval consciëntieus worden ingeschat hè, over tien jaar hebben wij een nieuwe stof. Waarvan wij dachten tien jaar, nu denken van nou, mooi door REACH dossier opgesteld, dat heeft geen negatieve effecten. Zit op tien min acht of zo iets hè, dus heel en dat we dan over tien jaar zeggen: Oei. En dat is echt zwaar irritant om het zo maar uit te drukken, maar wel onvermijdelijk, he. Ik had, maar dat ga ik niet doen hoor, maar ik had even daarom dit, deze ook nog. Wij noemen dat in, hè de zwarte Zwaan en dat geldt ook voor PFAS.

Achteraf weten we altijd, gaat er iets mis hè en dan zeggen we: Ja, zie je wel, hadden we kunnen weten. Maar dat is wel achteraf. Het voorbeeld, mijnheer Taleb heeft het voorbeeld gebruikt van de zwarte zwaan. Wij dachten altijd dat zwanen wit waren, want we hadden nooit iets anders dan een witte zwaan gezien. Totdat Abel Tasman, de Nederlander in Australië kwam en daar waren opeens zwarte zwanen. Toen dachten we ja, er is ook geen reden waarom een zwaan niet zwart zou kunnen zijn hè. Maar dat is wel achteraf. Overigens heeft u ze hier ook in het park heb ik al gehoord, zwarte zwanen.

De voorzitter: U krijgt nog een vraag van de heer Den Hartog. Gaat uw gang.

De heer Den Hartog: Ja, dank u, voorzitter. Ja, daar wil ik eigenlijk op ingaan en ik wil eigenlijk de vraag stellen, of dat wel zo is. Wisten we van tevoren dat eigenlijk wel? Of, is het niet zo dat wanneer je nog heel weinig weet van een stof, je weet zowel niet dat het schadelijk is maar je weet ook niet dat het onschadelijk is, het is een nieuwe stof bijvoorbeeld, dat je dan dus het advies geeft: We weten het nog niet en veiligheid voor alles. Dan gaan we niet zomaar een vergunning of een toestemming of wat dan ook voor vervaardigen.

De voorzitter: Gaat uw gang.

De heer Helsloot: Voorzitter, ja, dit is echt een kernvraag in het veiligheidsbeleid. We hebben, laat ik zeggen over nanotechnologie en zo hebben we allemaal diezelfde vraag: Moet je aan iets beginnen als je het niet zeker weet? Als je nergens aan begint hè, want je weet heel veel dingen niet honderd procent zeker, dan kom je nergens hè. Dus een advies van de Raad voor leefomgeving en infrastructuur heette, al doende leert men. Alleen moet je wel snel genoeg leren, dat niet te veel mensen zeg ik maar even huiselijk, er schade door oplopen. Hier speelde dat niet. Wij zijn in de jaren vijftig met Tefal pannen en zo allemaal begonnen. We hadden toen echt de overtuiging die ik net aangaf ook hè, dus men is er toen gewoon aan begonnen et cetera. Maar we hadden echt de overtuiging, dit is een inactieve stof. Een inactieve stof was onze toxicologische aanname, die leidt niet tot bijvoorbeeld kankers. Want voor om kanker te krijgen moet je iets hebben wat met je DNA reageert. En dus wij, nou, wij, ik zeg maar even wij wetenschappers, als je gaat kijken in artikelen uit die tijd was er niemand die zich zorgen maakt over dit type stof. Dus dit is echt een, dit is wat mij betreft een soort zwarte zwaan van de laatste jaren, waarbij je nou ja, uw vraag, wisten we nou, wanneer wisten we het nou precies hè en hoe precies wisten we het. Ja, dat, dat denk ik dat we die vraag pas over tien jaar kunnen beantwoorden, maar...

De voorzitter: Korte, korte reactie daarop.

De heer Den Hartog: Ja, dank u, voorzitter. Ik volg uw betoog helemaal hoor. Alleen, is het ook niet zo, dat je wel dan voor je iets op de markt brengt, dat je in ieder geval eerst een onderzoek doen. Kijk, we hebben in het verleden want u praat over de jaren vijftig, we hebben ook stoffen gehad als Softenon en dat soort afschuwelijke stoffen natuurlijk. Juist als dit soort excessen wel eens voorkomen, mag je toch juist extra voorzichtigheid betrachten en eerst onderzoek?

De heer Helsloot: Voorzitter, de heer den Hartog heeft gelijk, dat zijn we tegenwoordig echt anders in dan de jaren vijftig. En nogmaals, dat heet ook dat REACH programma hè. Je mag geen nieuwe stof nu op de markt brengen, zonder dat je een onderzoek hebt gedaan wat aan bepaalde kenmerken voldoet hè. Maar omdat we gewoon niet alles kunnen weten hè, voorspel, wat ik u voorspel he, wij gaan over nou, ik zie misschien dat wij hier over tien jaar weer zitten, maar dan met een ander bedrijf en een andere stof. Waarvan we dan zeggen, oh daar moeten we nu wel heel snel wat maatregelen nemen waarvan we nu denken op grond van onze huidige inzichten, dat kan geen gevaarlijke stof zijn. Dus u heeft wat mij betreft gelijk, maar binnen grenzen om het zo maar even uit te drukken.

De voorzitter: Helder volgens mij. Dan kijk ik even de commissie rond. Want mijnheer Helsloot gaat nog niet weg, maar ik wil wel gezien de tijd ook even het woord geven aan mevrouw Van den Akker. Omdat er nog actualiteiten zijn op de besprekingsmemo voor de oordeelsvorming, dus ik wil u even de gelegenheid geven om wat actualiteiten te schetsen. Dan komen we daarna nog even terug bij de heer Helsloot. Ja, gaat uw gang.

Mevrouw Van den Akker: Dank je wel, voorzitter. Namens de wethouder heb ik een bepaalde verklaring geschreven en met de wethouder afgestemd. Wij willen drie dingen aan u meegeven. Eerste uitgangspunt is dat, het bedrijf is verantwoordelijk. Dat heeft mijnheer Helsloot al aangegeven. Alle bedrijven dus niet alleen Chemours, maar alle bedrijven zijn verantwoordelijk voor hun eigen handelen en hun eigen bedrijfsvoering. Dus zij moeten inzicht krijgen in stoffen, in hoe zij die stoffen behandelen en afvoeren en dit moeten zij ook, ook qua moreel verplichting doorgeven aan het bevoegd gezag. Zodat het bevoegd gezag, in dit geval de provincie of de Rijkswaterstaat of de waterschappen, daar adequate voorschriften en een adequate vergunning op kunnen verlenen. Dus wij, ons startpunt is eigenlijk het bedrijf. Daar spreken wij het bedrijf ook op aan, informeel bij overleg, maar ook met de civiele procedure die nu loopt. De uitspraak van de rechter wordt verwacht op 25 september. Dus dat duurt nog wel even, maar dat loopt officieel dus. En officieus hebben wij daar met het bedrijf overleg over. Naast PFAS zijn er nog andere schadelijke stoffen in Dordrecht. Die worden uitgestoten door alle bedrijven. Niet alle bedrijven, maar een heleboel bedrijven waar de gemeente

En om dat probleem ook eens wat beter onder de loep te nemen, zodat we over de hele breedte gevaarlijke stoffen kunnen reduceren. Want alles, die stoffen horen ook niet in het milieu, ook niet in onze lichamen. Dus we, daar willen we ook wel wat breder naar kijken. En ons derde spoor ligt in de toekomst. Niet alleen in de toekomst, we zijn al samen aan het werken en samen is voor ons wel het sleutelwoord. Er zijn een groot aantal partijen betrokken bij dit, deze problematiek bij deze fabriek. We hebben ambtelijk één keer in de twee weken overleg met de vier gemeentes, met de GGD, de OZHZ en de provincie. Telkens denken we, beetje veel tweewekelijks. Maar elke keer is toch weer het uurtje vol. Tweemaandelijks hebben we met alle waterschappen en het drinkwaterbedrijven en Rijkswaterschap ambtelijk overleg. Waarbij we dus heel belangrijk vinden om kennis te delen en om ervaringen uit te wisselen, want die kennis moet wel algemeen blijven. Bestuurlijk is er overleg met de provincie, Ministerie van I&W is het dan en de advocaat van de provincie. Dat is ook een paar keer per jaar. En twee keer per jaar hebben we ook bestuurlijk overleg Zuid-Holland Zuid over PFAS waar alle gemeentes van Zuid-Holland Zuid bij zitten en alle waterschappen, drinkwaterbedrijven. Dus een heel breed overleg waarin we mekaar ja, samenwerken om dit vraagstuk goed op te lossen. En die drie uitgangspunten zijn voorwoord in een brief die waarschijnlijk begin mei in het college wordt behandeld. Die brief is aan u gericht, aan uw raad. Met daarin ons standpunt over het dossier en wat we in de toekomst willen gaan voorstellen, hoe onze aanpak wordt richting het bedrijf, maar ook richting PFAS en andere schadelijke stoffen. En om die zes raadsinformatiebijeenkomsten die al geweest zijn te onderbouwen hebben we, zijn we ook aan het werk aan een matrix waar alle stakeholders en alle partners op dit dossier in beschreven worden met hun taken, hun bevoegdheden en waar zij zich op de toekomst op gaan richten. We hopen dat uw raad daarmee een heel mooi zeg maar naslagwerk heeft en ook meer inzicht heeft in wie wat doet. Dus daar wil ik het even bij laten.

De voorzitter: Dank u wel voor deze toelichting en actualiteiten. Nee, heel, nee, dat gaan we even denk ik niet doen naar de ambtenaar toe. Want tenzij het echt ja, nee, nee, nee, dat gaan we, nee, dat gaan we niet doen. Ik ga even een ander voorstel doen. Dank in ieder geval ook aan de beide sprekers en aan de ambtelijke ondersteuning voor de toelichting. Dan kijk ik even de commissie rond, want door naar de oordeelsvorming. Hoe? De thema's die aan het begin van het jaar zijn geformuleerd heb ik het begin van deze vergadering genoemd. En ik wil voorstellen, maar dat is natuurlijk aan uw commissie, dat we het memo van de wethouder en waar de ambtenaar het ook over had, even afwachten en dan de oordeelsvorming inplannen. Of wilt u al politieke vragen formuleren of de eerder benoemde thema's veranderen, agenderen? Maar dat laat ik even aan de commissie over. Dus ik kijk heel even rond wie daar een suggestie? Mijnheer Kuhlmann is altijd heel kort en bondig daarin met een suggestie geven.

De heer Kuhlmann: Is het mogelijk om zeg maar inderdaad die notitie vanuit, van het college af te wachten? Lijkt me heel zinnig. Tegelijkertijd, als er ruimte is dat we politieke vragen kunnen indienen bij de griffie voorafgaand aan het debat, dan denk ik dat we daar kunnen zijn op die manier.

De voorzitter: Ik denk dat het een heel goed voorstel is. En politieke vragen, dat kan de commissie natuurlijk altijd vooraf meegeven hè. Want dat is ook juist uw kaderstellende rol. Geef juist het college de kaders mee wat u als commissie belangrijk vindt. Kan iedereen zich vinden in het voorstel van de heer Kuhlmann? Nou, dat is dan een mooie conclusie na heel veel beeldvormende vergaderingen. We hebben nog dertig minuten, maar ik gun u ook nog even een halfuurtje tussendoor. Tenzij u nog prangende vragen heeft, bijvoorbeeld aan de heer Helsloot? Gaat uw gang.

De heer Van Dam-Timmers: Ja, dank, voorzitter. Nou, misschien meer een, niet een vraag, maar meer een opmerking. En eigenlijk meer een compliment misschien aan de griffie, maar ook aan ons allemaal hoe we met dit thema denk ik, omgaan. Ik ken geen andere thema's waar we zo uitgebreid informatie over hebben gezocht. Waar ik ook een beetje richting andere organisaties, het lijkt het ook heel veel effect te hebben, omdat ze hier ook heel graag komen. Heel erg dan ook nou ja, hun verhaal ja, kwijt willen en ook kunnen. Daarmee ben ik ook heel blij met uw inspreken vanavond. En daarom ook mijn vraag van, waar ligt die grens nou op het gebied van schadelijkheid op dit thema. Daar komt ook mijn ja, volgende vraag eigenlijk uit hè. Want als ik u zo goed begrijp en beetje zo peil aan het hele verhaal, zegt u eigenlijk of zou de eindconclusie zijn: Maar ja, eigenlijk is er, gemeentelijk hebben jullie geen verdere mogelijkheden dan wat jullie nu al gedaan. Is dat een terechte conclusie die ik dan trek of zeg ik dan iets gek?

De heer Helsloot: Voorzitter, ik denk dat u daar gewoon grosso modo gelijk in heeft. U heeft hè, ik noemde een paar laat ik zeggen wel theoretische mogelijkheden maar die u niet gaat oppakken, als het uitkopen van het bedrijf. Nog even afgezien van het feit of het dus verstandig is hè. Dus zoals ik ernaar kijk, heeft u dit zeer effectief op allerlei niveaus geagendeerd, waardoor er buitengewoon hè normen nog verder zijn aangescherpt et cetera. Zelfs zo effectief dat deze stof misschien wel verboden gaat worden hè, wat wetenschappelijk dan denken van, dat is wel bijzonder dat we nu een stof anders gaan behandelen dan andere stoffen hè. Dat is bijna stoffen discriminatie om het zo maar uit te drukken. Dus u heeft volgens mij zeer effectief gehandeld, maar ik zie zelf in het kader van onze wetgeving, regelgeving, zie ik geen mogelijkheden voor u.

De heer Van Dam-Timmers: Nou ja, dat is het doel van deze sessie om daarachter te komen. Dus ik ben in ieder geval, hoewel ik het niet per se het fijnste antwoord vind, is het wel een duidelijk antwoord.

De voorzitter: Dan nog een vraag van de heer De Boer.

De heer De Boer: Ja, dank u wel, voorzitter. Mijnheer Helsloot, hartelijk dank voor uw uitleg in ieder geval. Even excuus voor de persoonlijke intonatie daarstraks. Maar de volgende vraag. Want hoe, als je ene kant kijkt hoe wij hebben gehandeld richting dat hele dossier. Hoe kijkt u aan tegen de opstelling van Chemours zelf? Want tot nu toe zijn ze eigenlijk weinig aan tafel geweest en we zijn er wel eens geweest, maar kwamen eigenlijk met een niet zo'n heel fijn gevoel terug. Is dat iets wat u vaker ziet bij grotere bedrijven? Of is dat ...

De heer Helsloot: Nou ja, ik had, oh dat is weg. Maar ik had daar nog wel een klein zinnetje ergens onderstaan hè. Voorzitter, sorry. Namelijk, het is wel ingewikkeld voor een bedrijf, maar voor iedereen als je wil ik zeggen, twee sporen bewandelt. Dus dat zeggen wij ook normaal tegen actiegroepen die tegen de overheid of zoiets, zeggen. Ja, je kunt niet tegelijkertijd proberen het goede gesprek te voeren en vervolgens elke keer ook, wat ook een mogelijkheid is hè en wat je recht toe hebt en bijvoorbeeld een rechtszaak starten of zo, dat maakt het wel een ingewikkelde verhouding. Veiligheidskundig is het, één laatste opmerking daarover. Dupont hè, de voorganger van Chemours was in kringen van veiligheidskundigen altijd geroemd, omdat het uitgangspunt was dat management op of nabij de plant moest wonen. Zodat het duidelijk was dat er geen sprake en dat hebben we wel, bij andere bedrijven wel gehad hè. Maar dat er geen sprake kon zijn van risico verdringing. En dus ook in Nederland. Ik heb wel andere gemeentes geholpen ook om echt zo'n hele foute bedrijven hard aan te pakken. Bedrijven waar de directeur niet door het eigen bedrijf ging lopen hè, dus dan weet je wel dat er iets aan de hand is. Dat is hier volgens mij niet aan de orde, denk ik.

De voorzitter: De heer Groeneweg, gaat uw gang.

De heer Groeneweg: Ja. Weet u of de provincie en het rijk genegen zijn om de aanbevelingen van de OVV over te nemen of hebben ze daar wat aanmoediging bij nodig? Aanmoediging die de gemeente Dordrecht wellicht kan leveren.

De heer Helsloot: Voorzitter, ik weet dat op het niveau van de provincie, ook Omgevingsdienst en overheid men graag hier alles aan wil doen, omdat men dit ziet als een belangrijk dossier en waar maatschappelijke zorgen over zijn. Ik heb nog niet heel veel mensen gesproken die in de aanbevelingen van de Onderzoeksraad nou iets zagen waar ze echt iets mee konden, om het zo maar uit te drukken. Dus dat is dus, u bent normaal hè, niet alleen u maar u heeft het wel echt zo effectief dat het mij niet gaat verbazen als we binnenkort inderdaad een PFAS totaalverbod op Europees niveau gaan bereiken. Dat komt dan ook dankzij de lijn van u naar het rijk en het rijk naar Europa. En nogmaals, dat is dan, vanuit mijn normale perspectief is dat bijzonder. Maar dat heeft u dan al bereikt. Dus ja, er is vooral op dat niveau weet ik, in ieder geval ambtelijk weet ik dat er heel veel sympathie is voor uw streven. En ik heb alleen nog nooit iemand gehoord die zei, dat de Onderzoeksraad rapport daarbij behulpzaam was.

De voorzitter: U krijgt nog een vraag van de heer Den Hartog. Gaat uw gang. En daarna kom ik naar mevrouw gaat u gangen. Daarna kom ik naar mevrouw Pichel.

De heer Den Hartog: Ja, dank u. Ja, over dat Europese bod, daar refereerde ik ook al aan. Daar is natuurlijk al de eerste van de drie stappen ondernomen, dus het is inderdaad zelfs te verwachten dat het er komt. Als de ambtelijke molens normaal lopen over twee jaar ongeveer. Wat nog niet ter sprake is geweest en ik weet niet of u daar iets over kunt zeggen, maar daar ben ik toch in geïnteresseerd. Er wordt natuurlijk een enorme hoeveelheid stoffen die we samen dan PFAS noemen, uitgestoten en we spitsen ons nu heel erg toe op de gezondheidsrisico's. Maar daar zitten natuurlijk ook broeikasgassen bij die dus invloed hebben op de opwarming van de aarde. En er zitten CFK's bij die het gat in de ozonlaag verergeren, terwijl dat overigens aan het herstellen is. Speelt dat nog of nee, misschien moet ik het anders zeggen. Kan dat nog een rol spelen bij de beoordeling van wat er in de vergunning staat of staat dat er helemaal los van?

De voorzitter: Gaat uw gang.

De heer Helsloot: Voorzitter. Nee, dit staat in het Nederlandse systeem totaal los hier. Zie geen Nederlandse mogelijkheid om hier opeens iets van te vinden. Overigens, in de categorie van PFAS zitten ook een aantal natuurlijke stoffen die bijvoorbeeld in het rooie zeewier zit. Dus totaalverbod zal er ook niet, op alle PFAS stoffen is ook nu natuurlijk niet aan de orde, want dan mogen we ook geen zeewier meer eten. Dus dat zit er ook niet in. Maar, of mogen zeewieren niet meer bestaan. Maar inderdaad zullen een aantal van deze stoffen denk ik ook inderdaad, verboden worden daar. Maar ik heb nog nooit gehoord dat dit hier in, dit gaat gelijk zo via de normale toxicologische lijnen en niet via de klimaatlijn. Zover mij bekend.

De voorzitter: Dan mevrouw Pichel, gaat uw gang.

Mevrouw Pichel: Dank u wel, voorzitter. Ja, ik wil professor Helsloot bedanken voor deze heldere presentatie. Echt heel fijn. Ik denk dat ik een van de weinigen was, misschien zelfs de enige die dit overbodig vond, maar ik vond het heel mooi en ik vond het heel nuttig. En de vraag die ik eigenlijk wil stellen is wat u net eigenlijk ook al aangaf en wat in de presentatie stond, is dat stukje om, het is moeilijk om twee sporen te bewandelen. Enerzijds samenwerken of een rechtszaak of wat dan ook. Want wat u aangaf in uw presentatie was bijvoorbeeld, mee te denken aan innovatie of de gesprekken aan te gaan ten aanzien van innovatie. Ja, wel ondersteunend of niet ondersteunend hè, dat zou dan een keuze kunnen zijn. Kunt u daar wellicht ook voor de commissie nog even wat verdieping in aangeven, waar u dan wellicht aan denkt en de mogelijkheden en die mogelijkheid tot samenkomst?

De voorzitter: Gaat uw gang.

De heer Helsloot: Voorzitter, dank voor deze vraag, relevante vraag. Ik, er zijn volgens mij twee wegen waar nog innovatie mogelijk is hè. Eén is, het gaat toch als het over de verwijdering van die stoffen uit het milieu gaat. Er zijn, er lopen een paar experimenten die wel succesvol lijken, waarbij ook toch schimmels een rol kunnen spelen en zo hè. Dus daar is het wenselijk als er expertise wat zou ik zeggen, vanuit het bedrijf en het gecombineerd wordt met andere expertise om daar op nou, om die innovatie verder te ontwikkelen. En een tweede mogelijke innovatie is ja, u zegt het verbod zal komen, maar wij hebben natuurlijk wel iets nodig. Tenminste als we nog een biefstuk willen bakken en of een, dus die dubbelheid zit er natuurlijk ook in hè. Dus er zit ook een andere afweging waarbij je ook zou willen, dat we komen tot andere stoffen die die rol kunnen overnemen.

Mevrouw Pichel: Mag ik nog een kleine aanvulling?

De voorzitter: Altijd. Ja hoor, gaat uw gang.

Mevrouw Pichel: Ter verduidelijking. Want ik, dit vind ik heel mooi. Want uiteindelijk ja, ik denk een heel handig voorbeeld is natuurlijk altijd de Tefal pan. En dan is het alsof het inderdaad voor gewoon menselijk plezier of gemak is. Er zit natuurlijk, als we gaan kijken naar de stoffen, dan wordt dat gebruikt in verschillende dingen, in stents. Het wordt ook gewoon als halffabricaat in fabrieken gebruikt, dus het zit overal in. Dat is denk ik ook de complexiteit hiervan. Dus dat denk ik wel dat, als we dan ook naar de commissie, als we daar een verdieping in willen zoeken - welke innovatie, waar zouden we dan aan moeten denken - dan is dat natuurlijk ontzettend breed. Dan denk ik dat je niet anders kunt dan echt met ja, de laboratoria of de onderzoekers, wetenschappers daar natuurlijk verder onderzoek naar te doen. En ja, de vraag eigenlijk aan de heer Helsloot is, ziet hij daar ook inderdaad een advies of een ruimte, zodat we daar meer in kunnen betekenen?

De voorzitter: Gaat uw gang.

De heer Helsloot: Voorzitter, ja. Allereerst plaats, misschien moet ik mijn excuus voor de biefstuk opmerking aanbieden hè. Dat is te gemakkelijk om het zo maar even uit te drukken, want u nou, u vatte het al goed samen. Kijk, ik denk en er zijn natuurlijk allerlei succesvolle lobby's op alle, op dit soort terreinen. Maar dat, zover ik weet, hebben wij in Nederland nog geen echte innovatiesubsidie vanuit EZK of zo hè op dit terrein hè, bijvoorbeeld op die afvalverwijdering. En dat waren, wel een aantal juist Nederlandse veelbelovende experimenten zijn hè. Maar er is nog niemand die geprobeerd heeft om daar vanuit, ik zeg maar even samenwerkende gemeentes of zo, om daar gas op te laten geven door de ministeries.

Dus vandaar dat ik, ik zelf hè, maar goed, ik ben geen schimmel expert of zoiets, maar hè, maar ik denk juist: Ja, dat zou nog wel een heel andere mogelijkheid zijn. Waarbij het voor een ministerie ook ingewikkeld is om als gemeentes en provincie gaan zeggen, nou weet je, wij hebben hier iets en het bedrijf investeert er ook in of zo. Dan is het bijna onmogelijk om nee te zeggen.

4. Raadsinformatiebrief over Onderzoek naar PFAS in grond en water in moestuinen - Raadsinformatiebrief

Voorzitter: Mevrouw Stolk (Margret)

Commissiegriffier: Mevrouw Vermeulen (Laurette)

Verslag: NotuBiz

Aanwezig:

Dhr. De Boer (Op Ons Eiland)

Dhr. Van Dam-Timmers (CDA)

Dhr. Groenewege (PvdA)

Dhr. Den Hartog (GroenLinks)

Dhr. Kuhlmann (VVD)

Mevr. Lammens-Oostdijk (VVD)

Mevr. Pichel (FvD)

Ambtelijke ondersteuning: Mevr. Van den Akker (Karin)

De voorzitter: Dank. We gaan naar een afronding toe. Er zijn nog een aantal documenten verzameld die nog moeten worden afgehandeld. Dat is het RIB onderzoek naar PFAS. Gaan we die hameren? Dan kijk ik even naar de commissie. Of zullen we hem ter kennisneming naar de raad ... Nee, dat kan niet, kan niet.

...: Nee, ik heb het opgeschreven, sorry. Kan die Vas gewoon afgehandeld worden.

De voorzitter: Ja? Die kan afgehandeld worden. Die gaat ter kennisgeving naar de raad. Dan de beantwoording college petitie, ter kennisnemen-aannemen? Ja? Dan concluderend. Mooi dat er een compliment kwam naar de griffie en de ambtelijke ondersteuning. Ook vanuit mij als voorzitter, dank daarvoor. Ook dank aan de heer Helsloot. Volgens mij hing de commissie aan uw lippen, want de deskundigheid die u hier vanavond heeft ter tafel gelegd nou ja, daar kan de commissie denk ik wel wat mee. Dus ook een compliment aan de commissie. Want ik heb nu een paar keer deze commissie voorgezeten. Dank ook aan jullie, want jullie hebben echt constructief alle beeldvormende sessies gevolgd en ik denk dat er ook veel informatie opgehaald is. We wachten de memo af zoals de heer Kuhlmann dat ook mooi verwoordde net. Dan kunnen we het als oordeelsvorming gaan bespreken.

En nogmaals, u kunt altijd politieke vragen naar de griffie toesturen. Dan wil ik u hartelijk danken. Fijne vergadering nog vanavond en dank ook aan de insprekers en de ambtelijke ondersteuning en wel thuis.

5. Vaststellen en beschikbaar stellen van een krediet Sportvisie 2030 - Niemand buitenspel in Dordrecht - Raadsvoorsteltijdsduur:01:10:08 20

Voorzitter: De heer Groenewege (Pieter)

Griffier: Mevrouw Wepster (Anneloes)

Verslag: NotuBiz

Aanwezig:

Dhr. Van Dam-Timmers (CDA)

Dhr. Den Hartog (GroenLinks)

Dhr. Droog (CU/SGP)

Mevr. De Heer (FvD)

Mevr. Van Herwijnen (PvdD)

Dhr. Katif (Bvd)

Dhr. Kolkiliç (Denk)

Dhr. Noldus (VVD)

Dhr. Roggekamp (GewoonDordt)

Mevr. Simon-van Waardhuizen (FW)

Dhr. Van der Spoel (PvdA)

Mevr. Stolk (VSP)

Dhr. Tutupoly (Op Ons Eiland)

Dhr. Uysal (GroenLinks)

Dhr. In 't Veld (VSP)

Portefeuillehouders: Wethouder M. Merx

Beleidsadviseur sport: Mevr. Bokel (Claudia)

De voorzitter: Kijkers thuis, publiek, de wethouder. De griffie wilde even bellen. Er is gebeld. Welkom griffier, commissieleden. Ik moet allereerst constateren dat we het quorum van minimaal acht aanwezige fracties hebben behaald. En dan gaan we beginnen met een voorstelrondje. Aan mijn linkerkant. Dank u wel. Ik zal het onderwerp van deze vergadering eerst kort inleiden. We hebben het over de Sportvisie 2030 en er zijn al twee beeldvormende commissievergaderingen hierover geweest. Eentje op 21 maart en eentje op 28 maart en daarin is besloten om de Sportvisie vandaag oordeelsvormend op de agenda te zetten. Voor dat oordeel zijn er zes politieke vragen op de agenda gezet en die vat ik even kort samen. Eén. Kan worden ingestemd met de voorgestelde subsidieregeling? Twee.

Kunnen de ambities en doelstellingen uit de Sportvisie worden onderschreven? Drie. Wat vindt u van het opofferen van sportparken ten gunste van woningbouw en wil u hierover kaders meegeven? Vier. Vindt u de Sportvisie haalbaar en betaalbaar? Vijf. Vindt u het participatietraject met verenigingen voldoende doorlopen? Zes. Vindt u het amendement Programma sportparken van 21 december 2021 voldoende uitgewerkt? En als laatste inleidende opmerking over het onderwerp, u kon in het dossier bij deze vergadering de beantwoorde technische vragen terugvinden van het CDA, VSP en Fractie van Waardhuizen. Nou, dat is waarover we gaan vergaderen. Dan hoe we gaan vergaderen. Op de raadsdag, de meesten van u waren erbij, hebben we besloten dat we beginnen met een eerste termijn, met een kort voorlopig standpunt van iedere fractie. En ik weet dat het moeilijk is met zes politieke vragen, maar toch, probeer het zo kort mogelijk te houden zodat we zo snel mogelijk in debat kunnen. In deze eerste termijn mag u wel verhelderende vragen stellen, maar laten we het politieke debat voor de tweede termijn bewaren. En dan begin ik graag aan, dit keer aan mijn rechterkant bij de heer Kolkiliç voor het voorlopige standpunt van DENK.

De heer Kolkiliç: Voorzitter, dank u wel. Het voorstel wat voor ons ligt, is qua inhoud eigenlijk volgens mijn fractie de topper van de afgelopen jaren. Het is helder en concreet. Er is een helder beeld over de huidige situatie, over de doelstellingen en er zijn concrete plannen. Of we de doelstellingen behalen, blijft voor ons allen de vraag. Want een doelstelling om tachtig procent van de stad te laten bewegen, is heel hoog. De cijfers die tijdens de beeldvormende commissies zijn gepresenteerd, die komen ook namelijk vanuit Sport Dordtenaren. Grote opgave zal zijn om de onbereikbare Dordtenaren aan het sporten te krijgen. Buiten het bewaken van capaciteit aan sporthallen en buitensportlocaties horen wij als gemeente ook te kijken naar kansen en mogelijkheden voor om het uit te breiden. Echter het is, ja, vindt mijn fractie het geen goed idee om ja, sportparken op te offeren voor woningbouw mogelijkheden. Nou, zoals daar eigenlijk al een beetje duidelijk beeld is, zijn wij voor het voorstel. Met betrekking tot een aantal andere punten, daar kom ik bij het tweede termijn op terug.

De voorzitter: Dank u wel. Dan gaan we naar de heer Droog van ChristenUnie/SGP.

De heer Droog: Ja, voorzitter. Met de Sport- en beweegvisie 2030 ligt er voor Dordrecht een uitgebalanceerde toekomstvisie op de plank, die past bij de ambitie die de stad heeft om zich te voegen bij de top tien sportiefste steden. Ambitie waar je weinig op tegen kunt hebben, want sport is dwars doorsnijndend, gezond, belangrijk voor een gemeenschap met als zijn verscheidenheid, problemen en mogelijkheden. De ChristenUnie/SGP vindt het van belang dat de gemeente terughoudend is in de financiering van topsport, maar een actieve bijdrage levert aan de amateur- en breedtesport. En zorg voor een goed subsidiebeleid met heldere voorwaarden voor het toekennen ervan.

Waardevol ook om als gemeente sportverenigingen te helpen met het isoleren van clubhuizen om op energiekosten te besparen, zodat de contributie laag blijft. De ChristenUnie/SGP is gecharmeerd van de impulsen die er zijn om sportparken breder toegankelijk te maken voor zowel sporters als recreanten. Vervlechting van spelers, sport en groen op een wijk sportpark zonder dat het ten koste gaat van de sportfuncties. Een uitstekend middel om de buitenruimte goed tot zijn recht te laten komen. We zijn voor handhaving van het huidige sport areaal, gezien de ambitie die de stad heeft voor honderdveertigduizend inwoners en gelet ook op de wens om meer inwoners aan het sporten te krijgen. Er is daarbij inzet op jongeren, dat heeft een goede reden. Maar laten we in deze stimulering ook andere groepen zoals met name ook ouderen, niet vergeten, die momenteel als doelgroep in onze beleving wat onderbelicht zijn. Dat is een eerste indruk.

De voorzitter: Dank u wel. Dan gaan we naar mevrouw De Heer van Forum voor Democratie.

Mevrouw De Heer Cobben: Ik zat net even verkeerd, het was de andere kant op. Sorry.

De voorzitter: Welkom.

Mevrouw De Heer Cobben: Ding aanzetten. Ja, ik kan kort zijn namens FvD. Wij vinden dit een heel mooi plan en kunnen hiermee instemmen. We hebben daar verder geen aanvullingen op.

De voorzitter: Nou, wauw, extra kort. Dan gaan we naar de heer Roggekamp van Gewoon Dordt.

De heer Roggekamp: Ja, dank u wel, voorzitter. Ja, over sport is natuurlijk heel veel te zeggen. Er is ook al heel veel gezegd. Daarom willen we het hier in het eerste stuk ook kort houden. Op zich vinden we het een positief stuk zoals het er nu voorligt.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Noldus, VVD.

De heer Noldus: Ja, voorzitter, dank u wel. Ik had zelf ook al zes punten om te maken. Niet één op één de politieke vragen, maar die komen er wel in terug. We zijn in de beeldvormende sessie door insprekers gecompimenteerd met deze Sportvisie en zo voelen we dat ook. Dat is een stevig compliment en een nieuwe gezamenlijke basis, zowel voor de raad, voor de politiek, maar ook voor de stad. En dat is volgens mij, volgens ons waar zo sterk behoefte aan is. Wat we erg positief over zijn en waar we de kans ook vooral in zien, is in het sporten buiten de sportparken en buiten de sportfaciliteiten. Sport in de openbare ruimte. De urban sports en alle andere ontwikkelingen die daarin inkomen; we zien het in verschillende gebiedsontwikkelingen.

Wat ons betreft is het ook iets om terug te laten komen in verschillende gebiedsontwikkelingen, ook gekoppeld aan woningbouw opgaves of hoe stond het ook weer in de politieke vraag precies, woningbouw ontwikkeling of nou, hoe stond het er ook alweer? Maar in ieder geval, wat ons betreft is het zaak om daar bij, als er verdichting plaatsvindt in het kader van gebiedsontwikkeling, de raad ook expliciet te horen krijgt en voorgelegd krijgt wat de impact is op sport en het sport areaal. Dus dat aangaat zouden we dat daar op die manier graag terug willen zien. We zijn blij ...

De voorzitter: Even een vraag. Was dit punt één van zes?

De heer Noldus: Nou, dit was punt twee van zes. Maar ik ga ze niet allemaal zes maken. Ik ga er kort doorheen, voorzitter. Ik zal nog wat bewaren voor de tweede termijn. We zijn erg blij ook met de ruimte die er komt voor topsport. Wij zijn erg enthousiast over de evenementen, maar ook het stimuleren erin. Wat we uit het sport, het sportwereld horen, is ook de extra behoefte aan regionale trainingscentra. Juist om met meerdere sporten toe te werken naar topsport en zorgen dat dat uitgangspunt er ligt. Verder zijn we, op sportparken zijn we blij met de invulling die er is en ook de meer duidelijkheid die er komt over de open sportparken. Dit is toch een thema wat leeft, zowel politiek als in de sportwereld, dus we zien daar goeie invulling van. En daar laat ik het nu even bij, voorzitter, in de eerste termijn.

De voorzitter: De heer Van der Spoel, PvdA.

De heer Van der Spoel: Dank u wel, voorzitter. Laten we beginnen met iets heel positiefs, want we zijn ontzettend blij met deze Sportvisie. De ambitie die spat er vanaf en dat doet ons als PvdA goed. Maar ook even richting ja, even persoonlijke richting de wethouder. We hebben er eigenlijk best wel veel vertrouwen in dat u daar ook staat om dit uit te gaan spreken.

De voorzitter: Wilt u spreken via de voorzitter?

De heer Van der Spoel: Ja, via de voorzitter. Voorzitter, we zijn heel erg blij, dat klopt, dat deze wethouder op deze portefeuille zit. Want de wethouder geeft ons vertrouwen daarin. Dus, we gaan er even snel doorheen. Want er zijn wel wat zorgen. Onder andere dat er heel veel is gekoppeld ook aan de ontwikkeling rondom een sportpark XXL. Wij vinden dat de ontwikkeling rondom Sportpark, nee, sportpark, sorry, Stadspark XXL, die mogen niet in de weg liggen voor de ontwikkelingen en de ambities in de Sportvisie. Ik hoor heel graag van onze wethouder, dat stel dat er eventuele tegenvallers zijn bij de ontwikkelingen rondom het Stadspark XXL, dat daar de sport niet onder te lijden heeft. En even kijken, dan ga ik het proberen te koppelen aan een vraag vier: Is de voorliggende Sportvisie goed realiseerbaar, haalbaar en betaalbaar?

Daar hebben wij ook nog wel wat vraagtekens bij, omdat wij van mening zijn dat dat het wel wat meer gesmar... smart geformuleerd uitgewerkt kan worden. Vooral dat er een duidelijke routekaart moet komen, waarin wij als raad ook echt in positie worden gesteld om te kunnen bijsturen en zeker ook als je dan die ontwikkeling rondom het Stadspark XXL heel tijd ernaast moet houden. Dus dat is voor ons belangrijk, dat we die twee dingen heel goed naast elkaar kunnen houden. Dat we goed kunnen sturen en op tijd kunnen bijsturen. Even kijken, dan haal ik de rest eventjes voor de tweede ronde. Dan is het overal, over all verhaal bij ons, dat we erg positief zijn en in de tweede ronde nog een paar kanttekeningen gaan zetten.

De voorzitter: De heer Tutupoly, Op ons Eiland.

De heer Tutupoly: Ja, nou goed, het plan wat voor ons ligt is ambitieus. We staan er op zich positief tegenover. Zit wel een kanttekening bij, want het valt of staat denk ik met de financiële middelen hierbij. Als we nu even kijken naar de subsidiemogelijkheden van anderhalf miljoen, dan lijkt ons dat vrij weinig. Wij herinneren ons de discussie nog in de vorige raad, toen ging het eigenlijk over Vv Dubbeldam. Daar was een veelvoud van dit bedrag voor één sportvereniging besteed en dat heeft toch de nodige discussies opgeleverd. Nou ja, nu zit er een veel lager bedrag wat voor eigenlijk alle sportverenigingen dan zou moeten gaan gelden. Dus daar zetten we grote vraagtekens bij. Ja, we zijn ook eigenlijk benieuwd van de wethouder ja, wat hier dan onder gaat vallen, hoe die dat ziet die anderhalf miljoen euro. Waarom die keuze gemaakt is. Dus daar zijn we heel erg benieuwd naar. Daarnaast het Verenigingshalplan. Nou ja, in de technische sessie hebben we daar natuurlijk ook vragen over gesteld, omdat aan de ene kant gezegd wordt, er zijn genoeg hallen. Maar het gaat ook vaak juist om de bezetting en dat hebben we dan ook kenbaar gemaakt. Want als je bijvoorbeeld kijkt naar de sportverenigingen die op de vrijdagavond moeten trainen, maar de zaterdag hun wedstrijden moeten voeren omdat er geen andere plek is, ja, dan kan men eigenlijk ook niet volop in de training gaan. Dus dat is eigenlijk iets waar wij uiteindelijk in de uitwijking dan, als de wethouder van mening is dat er genoeg hallen zijn, hoe daar naar een oplossing toegewerkt gaat worden. Tot zover.

De voorzitter: Dank u wel. Mevrouw Stolk, VSP.

Mevrouw Stolk: Dank, voorzitter. Voorzitter, de Sportvisie 2030, niemand buitenspel in Dordrecht. Voorzitter, al vele jaren is de gemeente Dordrecht bezig geweest om een maatschappelijk gedragen Sportvisie te ontwikkelen. En voorzitter, dat is met vallen en opstaan gepaard gegaan. Maar het uiteindelijke resultaat, de Sportvisie 2030 van het huidige college heeft een gedegen en goed doordachte Sportvisie opgeleverd, waar de gemeenteraad en sport minded Dordrecht mee vooruit kan. Complimenten dus aan de verantwoordelijke wethouder en de bij sport betrokken ambtenaren die achter mij zitten, volgens mij. Echter hebben wij ook onze zorgen en wensen.

De VSP vindt dat op basis van de huidige informatie, wij niet goed kunnen beoordelen of de voorliggende visie realiseerbaar is. De ambitie lijkt grenzeloos, maar of het betaalbaar is vanuit de nu beschikbare middelen is niet te overzien en zodoende valt ook niet te zeggen of het financieel haalbaar is. En voorzitter, dat hou ik even voor de eerste termijn en ik kom zo in de tweede termijn daar even op terug met wat kritische noten en wat wensen die wij nog hebben.

De voorzitter: Dank u wel. CDA, de heer Van Dam-Timmers.

De heer Van Dam-Timmers: Ja, dank, voorzitter. Ja, vandaag spreken we oordeelsvormend over het vaststellen en beschikbaar stellen van krediet over de Sportvisie 2030, Niemand buitenspel in Dordrecht. Onze fractie wil graag de ambtelijke ondersteuning en dan loopt mijn iPad-tje vast, bedanken voor ook de inzet op dit dossier, ook juist in de afgelopen jaren. Nou, er is veel werk op verzet en we hebben natuurlijk ook geregeld contact daar ook over gehad. En ja, er ligt nu een stuk eigenlijk waar veel ambitie voor sporten en bewegen in staat tot 2030. We zijn heel blij, dat dit programma op veel punten de helderheid geeft die we ook gewenst hebben ook voor de sportverenigingen. Het CDA Dordrecht steunt dan ook grotendeels deze visie en ook de ambities in deze visie. De vrijgemaakte miljoenen op basis van deze visie en het raadsvoorstel, die zullen veel in Dordrecht kunnen betekenen. En hoogtepunten hier zijn onder andere de subsidieregeling voor de nieuwbouw/renovatie, de capaciteitsvraagstukken en ook het vervangen van de energie slurpende verlichting. Ook de verenigingshallen worden wel bediend. Maar er zijn ook wel wat zorgen vanuit onze fractie en die zitten onder andere in het ja, toch ook de verdelingsvraagstukken, ook als je het hebt over die anderhalf miljoen bijvoorbeeld. En daarnaast ook in de sportdeelname aanvang groepen in armoede, migranten, ouderen die toch ook wel extra aandacht verdienen. En daarbij moeten we ook letten op de verdeling van sport over Dordrecht. Daarin zijn we dus niet zo blij met de scenario's die beschreven staan bij onder andere de tennisverenigingen. Daarover graag ook meer in de tweede termijn. Ja, we zijn dus over het algemeen, eindoordeel in die zin in de eerste termijn is dat we heel blij zijn met deze Sportvisie, maar dat er wel nog een paar zorgen zijn die we graag zouden willen verbeteren in dit stuk.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Katif, Beter voor Dordt.

De heer Katif: Dank je wel, voorzitter. Laat ik even beginnen met een positief geluid. Ten aanzien van de Sportvisie is Beter voor Dordt heel duidelijk voor. As simple as that. Nou, als het gaat om de doelstellingen, die onderschrijven wij ook wel. De ambities ook. Alleen die ambities, die hebben geld nodig gewoon, financiën nodig. En ik denk dat met de financiering zoals die er nu uitziet, dat we waarschijnlijk niet uitkomen. En ik had liever – nou chargeer ik tot de poli – had ik liever iets hogere bedrag namelijk ingezet. Klinkt raar, maar het is wel een hele belangrijk onderdeel van realiseren van ambities.

Ambities is hartstikke leuk, maar die sportverenigingen, die kunnen niks met ambities. Er moet namelijk ja, daar moet geld tegenover staan, zou ik bijna zeggen. Dus dat is één. waarHoe wordt aangekeken tegen het opofferen van sportparken ten gunste van woningbouw? Daar is Beter Voor Dordt radicaal, radicaal tegen woningbouw, want het wordt op een of andere manier in gefietst. Hoe kijken wij tegen sportpark ten gunste van woningbouw, terwijl woningbouw hier helemaal niets aan toe doet? En als dat zo zou zijn, dan zou ik graag in een tweede termijn of in eerste termijn een antwoord van de wethouder, hoe dat dan zich verhoudt tot de politieke vraag zoals die hier even geformuleerd is. Is de Sportvisie 2030 realiseerbaar, haalbaar en betaalbaar? Het is al eerder gezegd, realiseren hangt van het geld af wat je ter beschikking stelt. Haalbaar, dat denken wij wel. Betaalbaar, nou, dan hangt het ook weer af van de financiën of dat geld wat je ter beschikking stelt. En ik hoop dat ook collega's daar in de tweede termijn iets meer over kunnen zeggen, dat we misschien met elkaar even tot een andere conclusie komen dan de 1,2 miljoen die nu beschikbaar is gesteld. Al met al zijn wij er erg positief over en ik hoop in de tweede termijn nog iets meer vragen te stellen en duidelijk een oordeel te kunnen vellen over de totale Sportvisie 2030. Tot zover, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Uysal, GroenLinks.

De heer Uysal: Ja, dank voorzitter. Voorzitter, het heeft lang op zich moeten wachten, maar dan staat er ook wat tegenover. Er ligt een gedegen stuk, net zoals wat mijn medecollega's net ook aangaven. En daar zijn wij in het algemeen als GroenLinks erg blij mee. Maar de relatie tussen de sportverenigingen en onze gemeente, die was op zijn zachts gezegd niet heel erg best. Veel sportverenigingen die verkeerde jarenlang en met name de afgelopen maanden als gevolg van de stijgende energiekosten, een enorme onzekerheid. Wat is de gemeente van plan met onze verenigingen en hoe kijkt de gemeente naar sportparken? En met dit soort fundamentele vragen zaten verenigingen in lange tijd in onzekerheid. En ja, ze misten ook daadkracht. We zijn al jarenlang bezig als gemeente om een degelijke Sportvisie neer te zetten en wij zijn van mening dat deze visie antwoord geeft op deze vragen. En het zegt ook wat als veel belanghebbende partijen zoals de Sportraad, maar ook heel veel andere verenigingen die een zienswijze hebben ingediend, positief hebben gereageerd op deze Sportvisie. En wij hebben er ook alle vertrouwen in dat deze Sportvisie een eerste stap is om te bouwen aan een goede relatie met sportverenigingen. En wat voor ons heel erg belangrijk is, is dat de samenwerking tussen die sportverenigingen en de gemeente ook goed verloopt. Nu hebben we dat heel mooi geformuleerd in de Sportvisie, maar laten we er ook voor waken en zorgen dat dat ook gewoon in de werkelijkheid gebeurt. Nou, de een derde subsidieregeling bijvoorbeeld is hier een mooi middel voor. Ook het samen opstellen van actieplan met de verenigingen is ook een geschikt middel om die samenwerking met de verenigingen warm te houden.

En tot slot voorzitter, het is ook al eerder aan bod gekomen, aan ambities ontbreekt het niet, maar toch kan ik het niet laten namens GroenLinks om te zeggen hier, we hebben al jarenlang gepleit van geen cijfers, maar mensen. En de titel is Niemand Buitenspel, daar zijn we helemaal mee akkoord, maar de ondertitel de, dat Dordrecht in de top tien sportiefste gemeenten moet belanden, dat is een mooie ambitie en je moet ook ambitie uitstralen, maar wij willen eigenlijk het doel niet uit het oog verliezen, omdat we per se in bepaalde ranglijsten moeten willen komen. Dank voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. Mevrouw Van Herwijnen, Partij voor de Dieren.

Mevrouw Van Herwijnen: Ja, dank u wel, voorzitter. De Partij voor de Dieren waardeert de ambitieuze doelstellingen van een Sportvisie 2030 met daarin aandacht voor inclusiviteit en verduurzaming. Sport heeft een maatschappelijke functie en sportverenigingen spelen daarbij een belangrijke rol. De Partij voor de Dieren vindt dat sporten in verenigingsverband voor iedereen mogelijk moet zijn, maar we kunnen ons ook vinden in de aandacht die er is voor bewegen en sporten in de openbare ruimte. De Partij voor de Dieren wil aandacht vragen voor twee onderwerpen en dat zijn de kunstgrasvelden en de padelbanen. We vinden het belangrijk dat nieuwe sportvelden zo groen en natuurinclusief mogelijk worden aangelegd en er geen gif wordt gebruikt bij onderhoud. De Partij voor de Dieren roept het college op om geen nieuwe kunstgrasvelden aan te leggen. En als bestaande kunstgrasvelden aan vervanging toe zijn, om dan te kiezen voor gras. De volgende vragen hierover aan de wethouder. Geeft het college ook de voorkeur voor velden met echt gras boven kunstgrasvelden? Worden kunstgrasvelden na hun levensduur vervangen door echt gras? En kan de wethouder aangeven of bij bestaande kunstgrasvelden gebruik wordt gemaakt van rubbergranulaat en zo ja, of de wethouder bereid is het rubbergranulaat te vervangen door een niet giftig en niet schadelijk materiaal zoals kurk of kokosvezels?

De voorzitter: Die laatste vraag was politiek, de rest was een beetje technisch, dus we gaan de wethouder vragen ... We gaan de wethouder vragen op een politieke manier om te reageren.

Mevrouw Van Herwijnen: Helemaal prima, voorzitter, helemaal prima. Nog een laatste over de padelbanen. Het is bekend dat de glazen wanden van de padelbanen levensgevaarlijk kunnen zijn voor vogels. Is de wethouder bereid regels op te stellen om de overlast voor dieren zoveel mogelijk te beperken? En dat was het. Dank u wel voorzitter.

De voorzitter: Een schitterende, politieke vraag. Mevrouw Van Waardhuizen, Fractie van Waardhuizen.

Mevrouw Simon-van Waardhuizen: Ja, dank voorzitter. Vanuit Fractie van Waardhuizen vinden we sporten ongelooflijk belangrijk. Enerzijds voor de gezondheid en vitaliteit voor onze inwoners, anderzijds als maatschappelijk bindmiddel. In die zin zijn we dan ook blij met Sportvisie zoals deze nu voorligt, welke ook wel een belangrijke basis kent uit het traject in 2021. De sportieve ambitie, de spreekwoordelijke stip op de horizon om met Dordrecht in de top tien van sportiefste gemeenten te komen, onderschrijven we ook. En het aanwenden van de incidentele middelen uit het politiek akkoord, daarmee kunnen we voorlopig instemmen met de kanttekening het risico van de huidige inflatie. Op de andere punten kom ik wel terug in de tweede termijn.

De voorzitter: Dank u wel. Dan zijn we aanbeland bij de eerste termijn van het college. En dan vraag ik de wethouder, Marc Merx, om vooral te reageren op de zes politieke vragen die zijn aangedragen en de punten die de commissie zojuist heeft genoemd. Het woord is aan de heer Merx.

De heer Merx: Ja, dank u wel voorzitter. Nou, in de eerste plaats dank voor alle complimenten. Dank ook voor de complimenten aan het ambtelijk apparaat, om het zo maar te zeggen, die zich het vuur uit de naad heeft gewerkt om dit tot stand te brengen. Ik weet hoeveel tijd en energie erin is gaan zitten, dat het ook de afgelopen jaren niet makkelijk is geweest en ik ben blij dat u zo positief bent over deze Sportvisie, want dat verdienen deze mensen. Laat ik dat althans in ieder geval vooraf gezegd hebben. Er zijn eigenlijk twee vragen die heel prominent naar voren zijn gekomen. Daar wil ik dan met name even op inzoomen met uw wel bevinden. Dat is eigenlijk, ik heb de vraag niet gesteld. U kijkt mij heel streng aan, van ja, gaan wij sportvelden inleveren voor woningbouw? Nou ja, wat wij hebben opgeschreven, is dat wij het aantal vierkante meters gelijk willen laten en dat waar conflicten zeg maar botsen, dat we daar gaan kijken naar maatoplossingen, maar wel met de gedachte in het achterhoofd, we willen het aantal vierkante meters gelijk blijven. Ik ben blij ook met uw steun en ik roep ook u allen op, en ik zal er ook in het college alert op zijn, maar we moeten het met elkaar doen, om daar waar er andere plannen komen, om even te kijken, en wat betekent dit dan voor andere functies? Het gaat natuurlijk niet alleen om sport, het gaat ook om speelgelegenheden, het gaat om van alles en nog wat. Ja, we hebben ambities, ook op woningbouw. Daar hebben we het ook in de afgelopen raad nog met elkaar over gehad. En we hebben een beperkt aantal vierkante meter, dus dat kan botsen. Maar wat sport betreft, hebben we opgeschreven wat we hebben opgeschreven. Daar staan we ook volledig achter en dan gaan we niet zomaar vierkante meters inleveren zonder dat er iets tegenover staat. Even kijken, dat is op een aantal verschillende manieren, de ene noemde het sportpark inleveren, handhaven en bij verdichting. Dus dat zijn eigenlijk de thema's die naar voren kwamen. Financiën is een ander punt. Ja, is er genoeg geld? Ik denk van wel. Die 1,5 miljoen, die is voor dit jaar en volgend jaar.

Voor de twee jaar daarna staat er alleen als we het hebben over zeg maar de sportaccommodaties en dan de gebouwen, hebben we niet over de velden, maar over de gebouwen, beheer, onderhoud en verbouwen en dat soort zaken, hebben we ook nog eens een keertje gereserveerd 1,7 miljoen. Dus op zich is dat best wel veel geld. Bovendien hebben we een regeling, die gaat uit van een derde, een derde, een derde, waarbij wij maximaal 250 duizend euro subsidiëren en dat geld staat gelijk aan het geld wat de sportvereniging zelf inbrengt. Er zijn niet zoveel sportverenigingen in Dordrecht. We denken dat er twee zijn die het geld op de plank hebben liggen, omdat ze heel dringend iets willen gaan doen, maar de rest heeft niet dat geld. Dus als een vereniging maximaal vijftigduizend euro kan investeren, dan leggen wij er vijftigduizend euro bij en staan we voor vijftigduizend euro ook nog eens een keertje garant als ze dat zouden willen. Dus wij denken, maar ja zekerheid hebben we pas over anderhalf jaar, dat wij hier voldoende mee hebben. Dus dat is op het gebied van financiën, maar ik heb u wel heel goed gehoord dat als volgend jaar rond deze tijd pot leeg is, dan weet ik waar ik moet zijn. Dus dat is toch wel heel fijn om dat met elkaar hier ook te kunnen delen. Dat klinkt misschien, hoe moet je dat zeggen, sarcastisch, maar zo is het absoluut niet bedoeld, omdat ik hier merk gelukkig dat we met elkaar sport heel belangrijk vinden. We vinden sport denk ik niet eens zo, dat vinden we heel belangrijk, maar vooral het doel van de sport, mensen weer met elkaar in verbinding brengen. Mensen gezamenlijk laten sporten. Weer op die sportvereniging, die echt een heel zware.

De voorzitter: Mag ik even vragen u te beperken tot de zes politiek vragen die voorliggen? Want dit zijn dingen waar we het allemaal over eens zijn.

De heer Merx: Wat wilt u dat ik nog beantwoord?

De voorzitter: Nou, ik zag nog een vraag bijvoorbeeld van de heer Van der Spoel over stadspark XXL, waar ik u nog niet over heb gehoord. Of over smart doelstellingen.

De heer Merx: Oké, dan ga ik even alle partijen even heel snel scannen. Even kijken. In willekeurige volgorde. Dat is aantrekkelijk, CDA. Ja, migranten en ouderen ... Sorry?

Mevrouw ...: Je zei: een aantrekkelijk CDA.

De heer Merx: Oh, jazeker. Migranten en ouderen. Jazeker, dat is absoluut ook een van de speerpunten. We hebben de kwetsbaren genoemd, maar ouderen is echt ook een speerpunt waar ik ook met verenigingen over in gesprek ben, maar dat noemen we dan de maatschappelijke meerwaarde van een, onder andere maatschappelijke meerwaarde van de vereniging. Juist omdat die ook in staat zijn en ook echt moeten gaan kijken naar, hoe gaan wij zorgen dat wij meer mensen bij die vereniging krijgen?

De scenario's die u heeft genoemd, is ook overigens door een enkele andere partij genoemd, over de tennisvereniging, de twee wel bekende tennisverenigingen, daar hebben we het al een aantal keren over gehad. Ik wil het nog wel een keer herhalen. Dit voorstel, als dat zou gaan gebeuren, komt dat niet vanuit het team sport of vanuit de sportwethouder. Als er iets in de sportzone gaat gebeuren wat invloed heeft op sport, dan ben ik daar natuurlijk uiteraard bij betrokken, ook ons team sporters is erbij betrokken, maar wij gaan niet met het voorstel komen vanuit sport om eens even twee tennisverenigingen te gaan verhuizen, waar dan ook naartoe.

De voorzitter: Een interruptie van de heer Van Dam Timmers, CDA.

De heer Van Dam Timmers: Dank voorzitter. En ik ben ook blij op zich met dit antwoord van de wethouder, maar door het op deze manier in dit stuk te zetten wordt die suggestie wel gewekt. Daarmee stort je, of stort, of daarmee leg je wel een vereniging in de onzekerheid wat betreft het onderhoud van hun locatie. Voor een deel zit een van die verenigingen zit daar pas twee jaar, omdat die van Amstelveen afkomt. En dan, ja, ik vind het richting verenigingen gewoon niet zo eerlijk dat je dan een zweem van onzekerheid boven een vereniging legt, terwijl er helemaal geen concrete plannen zijn, er helemaal geen concrete ideeën zijn. Dat komt ook niet uit de technische vragen die ik daarover stel. En dan denk ik van, waarom schrijf je iets zo op wat gevolgen heeft voor 1200 mensen die daar tennissen, terwijl er aan de andere kant gezegd wordt, ja, maar je moet het allemaal niet zo heet of de soep wordt niet zo heet gegeten? Dan moeten we het niet opschrijven.

De voorzitter: De heer Merx.

De heer Merx: Ja, dank u wel. Nou ja, we hebben het opgeschreven, omdat er wel met de verenigingen over gesproken wordt, in de zin van, er zijn ontwikkelingen, we zijn met de Spoorzone bezig, we zitten in die Spoorzone, er zijn, niet wekelijks, ook niet maandelijks, maar die verenigingen weten dat het leeft en ik wil ook volledig transparant zijn over mogelijke ontwikkelingen. Of ze gaan gebeuren, dat ligt in de toekomst. Dat weten we niet. Dat moeten we nog zien. Bovendien, die onzekerheid, ik heb zelf mede ook naar aanleiding van een van de eerste bijeenkomsten, gebeld ook met de voorzitters van de verenigingen. Nee, dat was naar aanleiding van de inspraakreactie, van oh wacht even, wat is hier verkeerd gegaan? En beiden verzekerden mij van nee, ja, nee, we waren even bang dat we moesten fuseren, Ik zeg nou, echt niet, komt niet van ons af. Als jullie willen fuseren, dan zou dat van jullie af moeten komen, niet van ons. Maar die onzekerheid is in ieder geval weg. Bij die verenigingen is die er niet op dit moment. Ze weten dat er wel Spoorzone ontwikkelingen zijn, dat er mogelijk in de toekomst wat gaat gebeuren, maar daar worden ze gewoon bij betrokken. En meer, wij kunnen overigens niemand zekerheid geven, dus ook op dit vlak niet. Even kijken. De verduurzaming ...

De voorzitter: De heer Van Dam Timmers.

De heer Van Dam Timmers: Ja voorzitter, dan toch heel kort. En dat is ook een politiek punt in die zin. Wat ik niet begrijp, als je zo'n scenario opschrijft, hoe correspondeert dat dan met die uitgangspunten die er eerder staan, dat we willen spreiding over de stad, we willen geen sportareaal inleveren? Als je, die twee dingen kunnen toch niet naast elkaar bestaan? Dat zijn toch conflicterende dingen, als je aan de ene kant zegt, hé, mogelijk verhuizen naar de Krommedijk, maar we houden het areaal gelijk? Dat kan niet, zeg maar. Dat klopt niet in de ruimte of ik begrijp het niet. Maar uit mijn technische vragen werd ik niet wijzer, dus dan is het, ja, dan kan ik eigenlijk alleen maar concluderen dat dat niet klopt met elkaar. Of zie ik dat verkeerd?

De voorzitter: Wat is uw vraag?

De heer Van Dam Timmers: De vraag is: klopt dat dan wel met elkaar? En welke andere locaties van sport komen er dan bij om dat areaal te compenseren, als dat zo is?

De voorzitter: Mijnheer Merx.

De heer Merx: Ja, waarin je zoekt, is het aantal vierkante meters wat echt bespeeld wordt. Daar kijk je naar. En dus mocht dit aan de orde zijn, dan zijn dat twee mogelijke scenario's, maar misschien komen er nog wel heel andere scenario's of komt het helemaal nooit naar voren. Dus in die zin kan ik u helemaal volgen, dat u zegt, ja, maar waarom heeft u dat dan opgeschreven? Nou ja, daarvan heb ik gezegd, om volledig transparant te zijn. Zou ik het morgen weer opschrijven? Dan denk ik, nou, het heeft meer losgemaakt dan nodig is, dan zou ik het niet nog opgeschreven hebben. Maar goed, ik kan het niet meer weghalen. Het staat er en dit is de uitleg die ik erbij kan geven. Maar het is zo'n koffiedikkijken dat heel veel verder op dit moment daarop ingaan, wat er de mogelijke scenario's zijn, weet niet, want misschien gaat heel die ontwikkelingen met de huidige economische, gaat dat in de ijskast of zo. Ik weet het niet. We moeten het gewoon zien. En op het moment dat, enige wat we hier met elkaar moeten afspreken denk ik, is op moment dat zich dit gaat voordoen, dat we met zijn allen scherp zijn dat deze verenigingen niet de dupe daarvan gaan worden. En dat ze op een andere plek en of dat nou op de Krommedijk is of ergens anders, maar wel gelet op de spreiding in de stad, dat zijn ook de vragen die mevrouw Stolk heeft gesteld. Hoe zorg je er nou voor dat je over de stad heen overal wel op voldoende afstand sport kan bereiken en dat dat niet allemaal geconcentreerd is in een of andere hoek van Dordrecht? Want we hebben niet voor niks ook de drie, dertig, driehonderd en drieduizend regel opgeschreven. Dus dat is ook, altijd moeten we dat weer meenemen in de overwegingen. Ja. Goed, even kijken. De financiën, hebben we het over gehad. Verduurzaming, ja.

De heer: Voorzitter?

De voorzitter: Ja, de heer Tutupoly, Op ons Eiland.

De heer Tutupoly: Ja, mag ik nog even een vraag stellen met betrekking tot het financiële deel? Nou ja, het wordt nu aangegeven, die subsidieregeling, een derde of in ieder geval, we leggen in hetgeen wat de sportverenigingen inleggen. Daarbij wordt ook aangegeven van nou ja, veel sportverenigingen hebben die middelen niet. Hoe verhoudt zich dat eigenlijk in de afgelopen periode toen wij een aanzienlijk bedrag hebben gestopt in de accommodatie van Dubbeldam? En ja, ook rekening houdend als je dat nu nog eens bekijkt voor de sportverenigingen die daar nog wel behoefte aan hebben met die stijgende prijzen en dergelijke. Want volgens mij hebben we daar toen ook de discussie gehad over of dat wel of geen middelen waren. Dus ik was even benieuwd hoe zich dat bij elkaar verhoudt.

De heer Merx: Ja, niet, omdat het ook appels en peren zijn. Als wij overal zouden gaan doen, elke sportvereniging wat we voor Dubbeldam gedaan hebben, dan zijn we er in een keer doorheen. Daar zijn we het met elkaar gauw over eens. Maar Dubbeldam was ook een hele bijzondere situatie die een jaar of, wat is het, vijftien geleden is ontstaan, toen er ooit nog dacht werd over bouwen in de Zuidpolder, en Dubbeldam dacht en ook beloofd was van nou, als hier gebouwd gaat worden, dan wordt het hele clubje opgeheven hier en we gaan het ergens anders herbouwen en dat betaalt de ontwikkelaar. Nou, dus die hebben ... Nou, dan kan ik heel de geschiedenis op gaan rakelen, maar dat is wel de achtergrond van de ... En op een gegeven moesten we eruit komen en heeft de raad besloten om het te doen op de manier zoals we het gedaan hebben, overigens op het voorstel uiteraard van het college, dus daar onttrekken wij ons niet aan. Maar het zijn echt appels met peren. We hebben, ook hier staat in deze nota, mocht een vereniging door ontwikkelingen, gebiedsontwikkeling moeten verplaatsen, dan is het kosten voor de gemeente of de ontwikkelaar of wie dan ook. Maar dan hoeft niet de vereniging te denken, nou, ik heb nog vijftigduizend euro op de rekening staan en ik moet met honderdduizend euro het maar zien te rooien.

De heer Tutupoly: Voorzitter, een aanvullende vraag hierop.

De voorzitter: De heer Tutupoly.

De heer Tutupoly: U geeft nu de situatie weer van VV Dubbeldam en dat het een andere situatie is. Hoe verhoudt zich dat bijvoorbeeld tot EBOH, die in hetzelfde gebied ligt? Geldt daar dan niet voor dat het een soortgelijke casus is?

De heer Merx: Nee, dat was kennelijk niet zo'n soortgelijke casus.

De voorzitter: Laten we doorgaan naar het volgende onderwerp.

De heer Merx: Oké. Verduurzaming was ik gebleven. Dat is onder andere door GroenLinks genoemd. Ja, de Ledverlichting is al genoemd, daar gaan we echt versneld mee, want dat zijn energieslurpers. Daarvan hebben we gezegd, dat moeten we echt op zo'n kort mogelijke termijn doen. En we willen ook voor de betaalbaarheid van de sport, hebben we de regeling voorgesteld zoals in de nota staat om de vereniging te stimuleren en zo snel mogelijk verduurzamingsmaatregelen te doen om de energielasten te drukken. Ik ben ook wel trots en ik denk dat we op elkaar trots mogen zijn, dat wij als een van de weinige gemeenten zoveel geld beschikbaar hebben gesteld onder die voorwaarde om in ieder geval de vereniging afgelopen jaar door de winter heen te helpen. De rekeningen komen nu ook binnen, kan ik u melden. Even kijken, nee, heb ik gehad. De Partij voor de Dieren. Ja, het kunstgras. Ja, of wij zeggen, we gaan geen kunstgras meer aanleggen. Nou, dat denk ik niet, want ik moet u teleurstellen, we gaan kunstgras aanleggen bij Wieldrecht. En waarom? Omdat die club echt geen mogelijkheden meer heeft om uit te breiden. Het enige alternatief wat we daar hebben om uit te breiden, is kappen van bomen. Nou, dan krijg ik ook bij u de handen niet voor op elkaar en overigens bij meerdere partijen hier in de raad niet, dus we moeten daar naar kunstgras. Ja, en u zegt, niet giftig materiaal. Ja, dat lijkt mij inderdaad niet zo verstandig om giftig materiaal aan te leggen, dus dat, ik kijk even naar de overkant. Geen giftig materiaal, hè? Nee, geen ... Er wordt nee geknikt, dus dat kan ik ...

De voorzitter: Mevrouw Van Herwijnen, Partij voor de Dieren.

Mevrouw Van Herwijnen: Ja, dank u voorzitter. Mag ik daar nog even een aanvullende vraag over stellen?

De voorzitter: Als het een politieke vraag is.

Mevrouw Van Herwijnen: Over die uitbreiding, want u geeft aan van nou ja, dat moet kunstgras worden, omdat ze anders bomen moeten kappen. Hoe moet ik dat voor me zien dan?

De heer Merx: Dat is een bestaand grasveld wat vervangen wordt op kunstgras. En dan kun je er veel meer en veel langer en langduriger op spelen en is dus het feitelijke een soort van capaciteitsuitbreiding in het kader van de bespeelbare uren zonder dat je in aantal vierkante meters hoeft uit te breiden. Glas van de padelbanen, gevaarlijk voor vogels. Ja, toen dat zei, toen dacht ik aan mijn ouderlijk huis, waar vroeger een schuifpui in zat waar vogeltjes op de raam geplakt zaten, om te voorkomen dat vogeltjes zich te pletter vlogen. Nou, mocht dat een probleem zijn, we zullen het in ieder geval met de sportverenigingen daar waar ze zijn opnemen om te kijken of we daarin kunnen voorzien. Dat lijkt me geen probleem.

Oké, nou dan sport, openbare ruimte, urban sports. Ja, dat is zeker heel belangrijk. Je wil eigenlijk dat iedereen aan sporten gaat, bij voorkeur bij een sportvereniging of ergens anders, maar in ieder geval ook in de openbare ruimte, want sommige mensen die zeggen nou, ik vind het gewoon prima om zelf hard te lopen of te fietsen of te fitnessen in het park. En er zijn ook heel veel private coaches die dat doen. Ja, ik moet opschieten.

De voorzitter: Daar was geen politiek vraag over.

De heer Merx: Mocht ik nog vragen ...

De voorzitter: Zijn alle politieke vragen beantwoord?

De heer Van der Spoel: Ik wil die van mij nog graag beantwoord hebben, voorzitter.

De voorzitter: Die van de heer Van der Spoel.

De heer Van der Spoel: Stadspark XXL.

De heer Merx: Ja, stadspark. Ja nee, daar moeten we wel samen in optrekken. We kunnen niet nu zeg maar enorme investeringen doen in, zonder daar mensen van het stadspark bij te betrekken en de verantwoordelijke wethouders in de sport en dan zeggen, oh, nou, jammer zeg, we hebben net een prachtige complex vernieuwbouwd, om het zo maar te zeggen, en over een jaar moeten het plat. Dus daar kunt u wel verzekerd van zijn dat we daar gezamenlijk in optrekken, maar het is niet zo dat we daar weer laten verkrotten om het zo maar te zeggen, omdat er nog tien jaar nagedacht moet worden over een bepaalde ontwikkeling in het sportpark. Weet niet of u dat bedoelt, maar ...

De heer Van der Spoel: Voorzitter.

De voorzitter: De heer Van der Spoel.

De heer Van der Spoel: Nou, dat begrijp ik heel goed, dat we daarin samen moeten optrekken. En ik merk vanavond dat we dit soort uitspraken wel vaker horen van de wethouder, een beetje algemeen blijft. En waar ik eigenlijk naartoe wil, voorzitter, is dat onze wethouder ons gaat toezeggen dat we daarvoor dan dus een hele duidelijke routekaart krijgen, zodat we op tijd kunnen bijsturen als gemeenteraad en dat we op tijd de vragen krijgen als er geld bij moet komen of als dingen niet doorgaan. En mijn vraag aan de wethouder heel concreet is dan, voorzitter, hoe gaat de wethouder die routekaart en die duidelijke keuzes die gemaakt moeten worden aan de raad aanbieden?

De voorzitter: Oké, kan de wethouder dat toezeggen? Laten we het even snel deze afronden. Kan de wethouder dit toezeggen?

De heer Merx: Ja, die komt er in principe, in eerste instantie vanuit het stadspark XXL waar sportfaciliteiten onderdeel van zijn. Dat gaat namelijk veel meer gebeuren in het kader van sport. Dan gaan ook routes en dat soort zaken, dus ook los van sportverenigingen gaan open sportparken dat doen. Maar dat is wel in het kader van het stadspark XXL en daar krijgt u nog voldoende informatie over. En hoe ook sport daarin meedraait.

De voorzitter: Dat noteren als toezegging denk ik. Is het lijstje daarmee rond van de vragen vanuit de commissie?

De heer ...: Ja, ik heb weer heel veel nieuwe vragen, maar dan ...

De voorzitter: Nou, dan gaan naar de tweede termijn. Ik zou echt liever naar de tweede termijn toe gaan.

De heer ...: Ik wil nog even één dingetje nog lopen en dat was die vereniging hallenplan. Of daar ook nog wordt nagedacht voor een oplossing wat er gezegd wordt, van die hallen nu toereikend zijn.

De voorzitter: Ik hoor dat de commissie graag naar een tweede termijn wil, dus laten we dat doen. Dank u wel, wethouder voor de beantwoording. We hebben denk ik een aantal toezeggingen, of één toezegging genoteerd. Twee. Eén op die van ... Ja. We hebben een toezegging over padelbanen en we hebben een toezegging over het punt van de heer Van der Spoel van zojuist. Nou, dan gaan we toe naar de tweede termijn. Dan mag u losgaan. Wie kan ik het woord geven? Mevrouw Stolk springt erbovenop. Excuus. Mevrouw Stolk, gaat uw gang.

Mevrouw Stolk: Ja, dank voorzitter. Ja, we wilden het nog als verrassing houden, maar ja, nu heeft u het toch een beetje verraden. Ja voorzitter, vanuit de VSP de tweede termijn. De VSP zou de VSP niet zijn als we ook wat kritische noten zullen kraken en ook wat wensen en bedenkingen meegeven. Voorzitter, sport wordt door de gemeente en Rijk gezien als middel om maatschappelijke problemen op te lossen en maatschappelijke kosten te besparen. Denk aan zorgkosten en bestrijden van eenzaamheid. De investering in sport kan leiden tot 2,66 keer aan maatschappelijke besparingen. Een goed en mooi streven. Maar de vraag, is kaap de gemeente de amateursport niet te veel voor haar eigen doelstellingen? De gemeente eis van amateurverenigingen dat ze vitaliseren en professionaliseren, de daaraan gekoppelde gemeentelijke financiering en subsidiëring hangt af van het feit of de amateurverenigingen en haar amateurbestuurders daarin slagen.

De vraag is, worden amateurbestuurders niet ontmoedigd om zich nog beschikbaar te stellen voor het besturen van dergelijke geprofessionaliseerde verenigingen?

De voorzitter: Kunt u toewerken naar uw concrete politieke punt?

Mevrouw Stolk: Nee, ik heb gewoon een tweede termijn en daar zitten al die politieke vragen in verwerkt.

De voorzitter: Oké, als u het beknopt kan houden, graag.

Mevrouw Stolk: Nee.

De voorzitter: Daar ga ik toch op sturen. Ik ga u toch vragen om het beknopt te houden.

Mevrouw Stolk: Voorzitter, de VSP begrijpt dat er zo wordt geïnvesteerd in de sport en meer grip nodig is door de gemeente, maar als daarmee de sfeer van amateurverenigingen verdwijnt, de doelstellingen van de gemeente wellicht niet of geheel worden behaald. Daar gaat het om hè, of het haalbaar en betaalbaar is. Dus even naar de voorzitter toe. De waarheid ligt meestal in het midden. De VSP heeft dus zorgen over in hoeverre amateurverenigingen die nu al veel sporters in Dordrecht accommoderen met sport, gezelligheid en een verenigingsgevoel zich staande kunnen houden en zich goed voelen bij de toenemende regelzucht van de gemeente. De VSP wil voorkomen dat door toenemende regeldruk van de gemeente het kind met het badwater weggooit. De cruciale vraag is dus, hoe blijven we het karakter en de sfeer van de amateursport behouden binnen de Sportvisie 2030 met alle ambities en eisen en financieringen die benoemd zijn in deze Sportvisie? Hoe wordt aangekeken tegen het opofferen van sportparken ten gunste van woningbouw? Het is al eerder gezegd. En welke kaders wil de gemeenteraad hierover meegeven voor de toekomst? Voorzitter, het opofferen ...

De voorzitter: Nee, dit gaan we echt niet doen. Ik zie nog een hele pagina, een tekst, dat gaan we echt niet doen. U komt met een concreet politiek voorstel en uw collega's kunnen daarop reageren. Zo doen we de tweede termijn. We gaan niet hele bijdragen voorlezen.

Mevrouw Stolk: Nou voorzitter, dan stel ik voor dat we deze commissies gewoon afschaffen en dat wij gewoon thuisblijven en dat ik dan gewoon via de mail even aan de wethouder aangeef hoe wij erin zitten. Dan scheelt dit allemaal ons heel veel. Als je een onderwerp hebt waar we een uur voor uittrekken. We hebben hier nu een Sportvisie liggen waar Dordrecht zijn vingers aan aflikt. En dan moeten wij nu daar even doorheen jassen, omdat we zes politieke vragen hebben.

Ik heb die zes politieke vragen geformuleerd in mijn woordvoering. Nou ja, dan kan ik dat ook gewoon even naar de wethouder toe mailen, is ook prima. En dan zet ik het op social media.

De voorzitter: Nou, ik wil u niet dwingen om het erdoorheen te jassen. Dat hoeft van mij helemaal niet, maar ik wil graag een commissievergadering waarin iedereen kan meedoen. En als u tien minuten lang het woord voert, dan hebben we niet het debat wat we graag willen in de tweede termijn.

Mevrouw Stolk: Nou voorzitter, volgens mij zitten we hier vanaf negen uur en er zijn al driekwartier partijen aan het woord geweest waarvan de wethouder minimaal een kwartier. Dus ja, ik weet niet waar u naartoe wil.

De voorzitter: Ik wil naar uw concrete voorstel toe, waarop andere partijen kunnen reageren, zodat er een debat ontstaat.

Mevrouw Stolk: Ze kunnen reageren. Druk op die knop, alsjeblieft, dan kan ik reageren.

De voorzitter: Van Dam-Timmers.

De heer Van Dam-Timmers: Ja dank, voorzitter. Nou, ik gun die gelegenheid aan mevrouw Stolk, want ik ben in essentie het op zich ook wel eens dat het ingewikkeld is om in deze korte tijd zo'n groot voorstel te doen. Als ik kijk hoeveel uur ik in de voorbereiding alleen al bezig ben geweest met het lezen van de stukken, dan is dat heel lastig. Daarom een vraag aan mevrouw Stolk van de VSP: hoe kijkt de VSP nu echt aan tegen het omzetten van sportparken of sportlocaties naar woningbouw?

De voorzitter: Mevrouw Stolk, VSP.

Mevrouw Stolk: Ja voorzitter, dank. Ja, wij vinden het omzetten geen goed idee, en het is ook strijdig met de ambities van de sportparkenvisie. Het uitgangspunt is toch minimaal het handhaven van het huidige aanbod, en qua vierkante meters. Daar heeft de wethouder gelukkig al op gereageerd. En verenigingen voor woningbouw betekent dat er ergens ruimte gevonden moet worden voor herplaatsing van verenigingen. En wat de wethouder vanavond aangaf, daar maak ik me toch wel een beetje zorgen om, want aan de ene kant zegt hij als de ontwikkeling van die Spoorzone nu niet doorgaat, dan hebben we een hele andere discussie met elkaar. Maar wat nu als die Spoorzone wel doorgaat, want dan zijn er toch wel een aantal verenigingen met name Dash DLTC-Thialf, die daar zitten, want daar hebben we het dan over, die tennisverenigingen. Ik heb ooit eens een maquette gezien, en volgens mij heeft u die bij u. Daar staat toch echt woningbouw ingetekend op de plek van Thialf-DLTC nu. Dus ja, wij zijn daar geen voorstander van en we vinden dat ook kapitaalsvernietiging.

De voorzitter: Nou dan zou ik graag de commissie rondkijken of de commissie het daarmee eens is, of dat er bijvoorbeeld partijen zijn die daar anders over denken? De heer Uysal, GroenLinks.

De heer Uysal: Ja, ik heb een vraag aan de VSP. Kijk, het uitgangspunt is inderdaad dat een sportareaal gehandhaafd moet blijven. Dat wil dus niet alleen zeggen dat we dus aan de bestaande sportparken helemaal niets gaan doen. Dat kan ook betekenen dat sportparken plaats moeten maken voor andere projecten, maar dat je dus ook met sportparken en de vereniging die daarin zitten afspraak kunt maken om die ergens anders te huisvesten. Hoe kijkt de VSP daartegenaan als daar concrete afspraken meegemaakt worden, indien die plannen dan komen dat het sportpark plaats moet maken voor een ander project, maar dat de verenigingen die daarin zitten wel een andere mooie locatie kunnen krijgen ergens anders in de stad?

De voorzitter: Mevrouw Stolk.

Mevrouw Stolk: Ja voorzitter, dat is eigenlijk ook waar de heer Van Dam-Timmers op aansloeg. Dat heeft de wethouder nu net geprobeerd die zorg weg te nemen. En u legt hem er weer in.

De voorzitter: Nee, de heer Uysal legt het erin. Wilt u spreken via de voorzitter?

Mevrouw Stolk: Dat zeg ik toch?

De voorzitter: U zei: u legt het erin. Maar ik wil u vragen om te spreken via de voorzitter.

Mevrouw Stolk: Voorzitter, de heer Uysal legt hem erin. En ja, de bal is rond en ... Maar goed. Ja voorzitter, ik vind het echt waardeloos dit bij dit onderwerp, want het is een heel belangrijk onderwerp en als je dan een voorzitter hebt die je gewoon de boel een beetje zit te traineren, ik heb daar last van. Dat meen ik serieus. Ik heb daar echt last van. Het is nu al de tweede keer dat dat gebeurt. Dat doet geen recht aan het onderwerp, het doet geen recht aan de wethouder die er zit, en het doet geen recht aan de ambtenaren die hier zitten, die zoveel tijd in dit onderwerp hebben gestoken.

De voorzitter: Ik hoor uw commentaar. Ik doe mijn best om deze vergadering op zo'n manier te leiden dat iedereen aan het woord komt. Kennelijk slaag ik daar niet heel goed in, maar ik wil ook graag andere fracties de gelegenheid geven om hun standpunten kenbaar te maken. Dus ik kijk even rond wie ik daarvoor het woord kan geven. Nee, er is weinig behoefte aan ...

De heer Noldus: Voorzitter?

De voorzitter: Ah, de heer Noldus, VVD.

De heer Noldus: Ik wou er even bij zeggen: ik wil mevrouw Stolk even het woord geven dan. Nee, ik heb een paar punten ook daarin. En ik denk om mee te beginnen, waar we positief over zijn en waar we toch nog wel wat vragen over hebben ook is die inzet in die maatschappelijke doelen. Uiteindelijk is dat ook het fundament van het betrekken van verschillende initiatieven bij sporten, en het zorgen dat sportvereniging zich breder kunnen ontplooiën. We zagen ook in de laatste beantwoording van vragen ... Oh nee, de inspraak van FC Dordrecht, dat hele model waar ze mee actief zijn. We zijn toch benieuwd ook naar de verdere invulling daarvan, dat met dat soort partners te betrekken, zien we wel kansen in. Voor de rest, en dat slaat een beetje in op het sportparkenpunt wat net ook werd gemaakt, de ondersteuning die op sportparken beoogd wordt. Daar zijn we enthousiast over. We zien ook terug dat er geen fusie dwang is, dus de samenwerking stimuleren is iets anders dan sportparken vragen en stimuleren om te gaan fuseren. We zijn wel positief over, en wij zijn wel benieuwd hoe andere partijen daarnaar kijken, om op sportparken meer van dat soort initiatieven samen te kunnen organiseren. Denk aan gezamenlijke open dagen, gezamenlijke uitstraling van een park, maar ook bijvoorbeeld proeflidmaatschappen waarbij je verschillende sporten op een sportpark kunt aandoen. Dus dat je als kind je breed kunt oriënteren en niet per se gaat volleyballen omdat je ouders daar toevallig lid zijn, of je buurjongetje. We denken dat dat voor een hoop jeugdigen een betere aansluiting bij het verenigingsleven op de lange termijn kan geven. En dan nog een punt dat gaat over de verenigingshallen, daar kwam net ook al een vraag over. Bij ons is nog wel een zorg, en die kwam in de technische sessie ook wel deels naar voren, en die zit vooral op de subsidierelatie. We gaan wel een kritieke fase in met de verenigingshallen, en daar hoort ook wel bij dat een aantal investeringsrondes die gaan komen voor die verenigingshallen, dat ze daar ook een bepaalde mate van zekerheid hebben. En wat we nu uit die technische sessie in die beantwoording halen is dat dat toch opnieuw subsidierelaties zijn geworden, waar het vroeger contractrelaties waren met een afnameverplichting, en dat we dat op dit moment nog onvoldoende meerjaren zekerheid hebben. Dus de vraag die we ook wel hebben richting de rest van de commissie en ook richting het college is of we daar op een bepaalde manier toch wel mee kunnen om toch een contractuele afnameverplichting weer mogelijk te maken, of in ieder geval dermate meerjarige zekerheid te geven dat die verenigingshallen ook zelfstandig kunnen gaan investeren, omdat ze die financieringen ook zelf kunnen gaan aantrekken? Nou, tot zover nog even voorzitter in tweede termijn.

De voorzitter: Dank. Is er een fractie die daarop wil reageren of eigen ... Ja, de heer Van Dam Timmers, CDA.

De heer Van Dam-Timmers: Ja voorzitter kort, misschien in reactie. Ik vind dat, via u voorzitter, de heer Noldus een goed punt maakt over onder andere die zekerheid, ook rondom die financiering. Daar lopen verenigingen en ook maatschappelijke organisaties vaker tegenaan, dat je dan kortjarige financiering hebt met langjarige verplichtingen. Nou, en dat is een vrij ingewikkelde situatie wat je dus niet voor elkaar krijgt, en dat is wel een belangrijke om over na te denken en waar je ook ziet dat verenigingen helderheid op nodig hebben en dat zou ik vragen stellen aan het bureau sport, en dat ze soms daar ook niet de helderheid op krijgen die ze misschien wensen te hebben. Dus ik denk dat het een terecht punt is. Hoe zou u dat het liefst dan zien? Hoe zorgen we ervoor dat die helderheid dan komt? Wat is daar vanuit de VVD de gedachte over?

De voorzitter: De heer Noldus.

De heer Noldus: Ja voorzitter, dank voor de vragen. Misschien goed om even te verhelderen. Met punt ging voornamelijk over de verenigingshallen, waar sinds – ik doe het even uit mijn hoofd - 2020 denk ik ongeveer die werkwijze is veranderd dat het nu subsidierelaties zijn geworden, waar het van oudsher een afnameverplichting in het contract was. En op basis van een contractuele verplichting kunnen de verenigingshal stichtingen ook zelf financiering en plannen aantrekken, en daar lijkt nu dus een bemoeilijking in te zitten. Dus dat is het punt wat ik had, en dat ging specifiek over de verenigingshallen die daardoor geraakt lijken te zijn.

De voorzitter: De heer Van Dam-Timmers.

De heer Van Dam-Timmers: Ja dank, voorzitter. Dat is natuurlijk wel een antwoord op een vraag die ik niet stelde. Ik vroeg meer hoe u aankijkt tegen überhaupt die relatie maar ook hierin, want u geeft eigenlijk geen antwoord op die vraag hoe het dan wel zou willen?

De voorzitter: Wilt u spreken via de voorzitter? De heer Noldus.

De heer Noldus: Ja voorzitter, mijn antwoord was een antwoord op het punt wat ik maakte, en de vraag ging niet helemaal in op het punt wat ik maakte. Vandaar dat ik het antwoord gaf dat ik gaf. Via de voorzitter. Nee kijk, uiteindelijk is natuurlijk wel de uitdaging, en dat geldt voor veel verenigingen, maar in dit specifieke geval is er voor de verenigingshallen wat verandert. Voor verenigingen geldt eenzelfde punt natuurlijk ook waar je meerjarige verplichting hebt in kortlopende inkomsten is er natuurlijk ingewikkeld. Tegelijkertijd zien we met onze garantstellingsnota dat we daar als gemeente toch wel een aantal belangrijke gaten dichtlopen en zekerheden kunnen bieden, zoals laatst ook voor de blaashal. Ik denk dat dat soort instrumenten moeten we niet terughoudend om in te zetten, en zien we ook terug in de in een nota met die 30-30-30 regeling. En dat is dus denk ik meer een antwoord op uw vraag dan.

De voorzitter: Wie mag ik het woord geven voor politieke inzichten over de Sportvisie 2030? Zijn er partijen die van plan zijn te komen met moties of amendementen die ze ...
De heer Van der Spoel.

De heer Van der Spoel: Ja dat zijn we van plan. Alleen ik weet nog niet precies welke, dus dat wordt nog een verrassing.

De voorzitter: Oké. Mevrouw Stolk?

Mevrouw Stolk: Wij ook, en dat zullen we schriftelijk doen, voorzitter.

De voorzitter: Dank.

De heer Van Dam-Timmers: Ja dank, voorzitter. Dat geldt ook voor ons.

De heer Tutupoly: En waarschijnlijk ook voor ons, voorzitter.

De heer Uysal: Ja, dat geldt ook voor GroenLinks Dordrecht, voorzitter.

De voorzitter: Begrijp ik goed dat de politieke discussie dan nu is afgerond?

De heer Van der Spoel: Voorzitter, ik heb ook een beetje het idee dat die niet helemaal van de grond komt, de politieke discussie, en dat iedereen een beetje zijn kruis bewaard voor de gemeenteraad wellicht. Althans, misschien kan ik dat verkeerd aanvoelen.

Mevrouw Stolk: Ja voorzitter, ik heb het geprobeerd, zoals u heeft begrepen, om politieke discussie op gang te brengen zodat de discussie hier gevoerd kon worden, en we met elkaar tot een gedegen voorstel zouden komen, of met toezeggingen van de wethouder. Nou, dat is me helaas niet gelukt. Dus dan ben je genoodzaakt om deze discussie verder te voeren in de raad. Nogmaals, ik had hem graag hier gevoerd, die gelegenheid hebben wij niet gekregen, dus gaat hij naar de raad.

De voorzitter: Nou, mevrouw Stolk, ik wil u heel graag wel de gelegenheid geven om hier de politieke discussie te voeren. En als ik ... We hebben nog een half uur. We hebben tot half elf. U had een aantal punten. Wat ik alleen niet wil, is dat we bijdrages krijgen van tien minuten per partij zonder interactiviteit, hè? Ik heb liever dat u met een punt komt en dat andere partijen dan kunnen aangeven: wij zijn het daarmee eens, we zijn het daarmee oneens.

Mevrouw Stolk: Nogmaals, u bent voorzitter van deze commissie. U mag als voorzitter de commissie in goede banen leiden, maar u gaat niet bepalen wat ik hier ga zeggen, want dan zijn de rollen omgedraaid.

En dan ga ik nog een keer herhalen, dan heeft het voor ons geen zin om hier deel te nemen aan deze tafel. Niemand, hier aan deze tafel - ik ga dat niet tegen de heer Van der Spoel zeggen, ik ga dat niet tegen mijnheer Droog zeggen - wat hij gaat zeggen in deze commissie.

De voorzitter: Uw standpunt is helder. Kan ik een andere fractie nog het woord geven of kunnen we over naar de heer Merx? Nee. De heer Merx.

De heer Merx: Ja voorzitter, dank u wel. Er zijn maar een paar dingen eigenlijk gezegd, en dat is misschien ook wel weer jammer tegelijkertijd. De eis, dat werd onder andere gesteld, dat verenigingen professionaliseren. Nou eigenlijk eisen we dat niet. We doen om de zoveel tijd een verenigingsscan om te kijken hoe de vitaliteit van de verenigingen is. En elf procent ongeveer is zeer kwetsbaar. En daarvan hebben we gezegd: die willen we graag helpen. Er zijn ook gewoon verenigingen, dat hebben we onlangs ook ervaren, twee verenigingen die zeggen: wij willen gewoon graag ondersteuning hebben van de gemeente. En we hebben een netwerk, ook naar de bonden toe, om ons te helpen bijvoorbeeld met ons vrijwilligersbeleid. En dat is dan in het kader van dat noemen we dan professionaliseren, maar dan worden verenigingen daarin ondersteund en geholpen. Daar hebben we ook geld voor vrijgemaakt. Dat is geen dwang, dus we eisen dat niet, maar het zijn ook vaak verenigingen die dat gewoon heel graag zelf willen omdat je gewoon ziet, dat is niet onze regelzucht, maar dat de regels steeds zwaarder worden en dat er steeds meer eisen worden gesteld aan alle organisaties. Als je een evenement wil organiseren in Dordt - ik maak even een klein zijstapje - nou, dan maak je borst maar nat. Nou, dat geldt ook voor verenigingen die ook eisen worden gesteld. We ondersteunen ze daarbij, maar ze hebben ook zelf die behoefte om te professionaliseren ook bijvoorbeeld op het gebied van vrijwilligerskader. Hoe zorgen we dat we vrijwilligers krijgen? We hebben een heel mooi voorbeeld bij - ja, ik ga nu toch maar de tijd gebruiken, voorzitter - wij ...

De voorzitter: Nou, liever toch toegespitst op de politieke punten die ...

De heer Merx: Jazeker, want het is echt helemaal met de kader van het professionaliseren te maken. Bij Dubbeldam, waar we iemand hebben laten helpen bij hoe krijg je nu die vrijwilligers, hoe krijg je ook die trainers weer zover? Dat is zo goed gewerkt dat een hele hoop jongeren daar inmiddels gezegd hebben: wij willen graag mee gaan doen met trainen. Dat zijn hele mooie ontwikkelingen. Dus we eisen dat niet, maar we helpen ze er heel graag bij. Alleen bij de vereniging die het heel hard nodig hebben, daar hebben we nu opgeschreven: ja luister, we willen je drie jaar echt wel de helpende hand bieden, maar als we het niet levensvatbaar meer is dan moeten we op een gegeven moment ook maar gewoon die conclusie durven trekken. Dat is één. Ja, de regelzucht. Nou, misschien doelt u, mevrouw Stolk - via de voorzitter - op de eisen voor een Verklaring Omtrent Gedrag en vertrouwenspersonen. Of niet? Oké.

Nee, want daar hebben we wel eisen aan gesteld en dat willen we ook echt, omdat we echt vinden dat de verenigingen gewoon veilig moeten zijn voor iedereen. Even kijken, samen initiatieven organiseren, dat kwam van de VVD af, op sportparken. Nou, dat klinkt ons ieder geval als muziek in de oren. Vandaar dat we ook hebben voorgesteld om op in ieder geval twee sportparken sportparkmanagers te gaan proberen om te kijken of dat effect heeft, en dat het succesvol is, om die sportverenigingen veel meer te laten samenwerken, maar ook om ons te ontzorgen op een bepaalde overkoepelende thema's. En dan is zo'n idee - want dat hebben we al bij één sportpark wel eens met een paar voorzitters besproken, maar dat willen we echt graag weer verder gaan brengen om te kijken of het mogelijk is - om kinderen te laten rouleren over de verschillende sportverenigingen zodat ze kennis kunnen maken met andere sporten, en niet per se alleen de sport gaan doen die papa of mama zo leuk vindt, want misschien ligt het talent wel heel ergens anders. Even kijken. En dan het punt over de VHP-hallen. Ja, ik ken het punt. We hadden vroeger contracten. Alleen, de Rekenkamer heeft gezegd: ja, maakt niet uit wat voor naam het geeft het is gewoon subsidie. Dus ja, ga het niet anders noemen, maar het is een subsidie. En het enige is, wat we wel begrijpen, kijk, zo'n stichting - we zijn heel blij met de stichtingen - die investeren in de accommodaties. Het scheelt in ieder geval de gemeente een hele hoop geld aan de ene kant, maar nog veel belangrijker is de verenigingen die zo'n hal exploiteren voor stichtingen, dat is hun huis. Dat is hetzelfde als de voetbalvereniging, de kantine. Dat is de verenigingshal voor veel van die verenigingen. Dat is hun huis, en dat is veel mooier en veel leuker en veel beter voor die verenigingen als dat een gemeente of iemand anders dat gaat exploiteren. Maar zij moeten wel investeren. Zij moet een hypotheek aangaan voor dertig jaar. En wat is de angst? Dat als er de volgende periode een ander college zit, die zegt: nou, we moeten bezuinigen, dus wat hebben we voor subsidies? Oh, die vereniging die schrappen we maar even. Ja, die subsidie is eigenlijk een tegemoetkoming in de kosten die ze maken, onder andere die kapitaallasten. Dus daarvan hebben we gezegd: maar die subsidie is wel echt langjarig. We kunnen niet maken naar die verenigingen om te zeggen: nou, over vier jaar moeten we allemaal de tenen bij mekaar houden om te kijken wat er dan uit de hoge hoed komt. Dus dat is echt langjarig, en dan gaan we ook voor die dertig jaar. Zolang als zij een hypotheek aangaan moeten wij garant staan voor de subsidie. Dat zijn de paar thema's die hier aan de orde zijn geweest. Ik heb echt het gevoel.

De voorzitter: De heer Noldus, VVD.

De heer Noldus: Ja, mag ik nog een verduidelijkende vraag stellen of de laatste. Dus als ik dan van de verenigingshallen hoor dat ze tegen problemen aanlopen in het kader van financiering met de zekerheid, vooral die subsidierelatie, dan hoor ik eigenlijk de wethouder zeggen dat die ook met de huidige regeling, in het stuk zoals het nu voorligt, die zekerheid geboden kan worden aan die verenigingshallen?

De heer Merx: Ja, ik kijk nog even voor zekerheid naar links, en het antwoord is ja. Dus dat klopt. En nog even met uw toestemming, naar de heer van de PvdA, de heer Van der Spoel. U wordt op uw wenken bediend, want dit wordt allemaal vormgegeven, en dat is inclusief – en daar zat even mijn twijfel, dus dat heb ik even gecheckt in de tussentijd - Sportpark XXL en de ontwikkeling die daar zijn. We komen met een uitvoeringsagenda - wij noemen het dan een uitvoeringsagenda wat u een Routekaart noemt - in Q4 van dit jaar. Staat ook overigens in het plan, maar ik had ook niet helemaal scherp dat dat inclusief het Sportpark XXL ontwikkelingen zijn, althans voor wat betreft de sport.

De voorzitter: De heer Van Dam-Timmers, CDA.

De heer Van Dam-Timmers: Ja dank, voorzitter. Ja, ik wil je heel even kort bij aanhaken. Als ik dan iets mag meegeven, daarin ook deels komt dat terug in mijn technische vragen van eerder. Maar het is ook politiek juist, waar het bij die verwevenheid van die verschillende plannen vaak om gaat, is uit welk potje wat betaald wordt. En ik zou het politiek gezien heel belangrijk vinden dat ook in zo'n Routekaart dat ook heel duidelijk is: wat wordt nu uit die sportgelden betaald en wat wordt uit die Stadspark XXL betaald, want dat is wel bepalend ook voor het budget wat natuurlijk overblijft voor andere dingen.

De heer Merx: Ja nee, dat staat al feitelijk ook in het in het plan met de financiering. Dus alle sportparken die in het sportpark ... Of ja, ik noem het ook al sportpark ... Misschien moeten we het zo af gaan spreken, dat we het Sportpark XXL gaan noemen in plaats van ... Maar goed. Ik denk niet dat ik de handen binnen het college op elkaar krijg. Maar in Stadspark XXL, dat wordt bekostigd uit de vier miljoen die daarvoor gereserveerd is.

De voorzitter: Bent u daarmee aan het eind van uw antwoord?

De heer Merx: Ja, ik heb alleen het gevoel dat straks een ingewikkelde raadsdiscussie gaat worden omdat ik misschien nog wel wat dingen zijn die onduidelijk zijn, of die hier toegelicht hadden kunnen worden maar waarvan ik nu een beetje het onderbuikgevoel krijg dat dat niet helemaal uit de verf is gekomen, maar we gaan het zien.

De voorzitter: Daar gaat de commissie over, of het naar de raad gaat. Dat is nu de vervolgstap van deze commissie. We bepalen hoe het verder gaat met dit stuk. Komt er nog een oordeelsvormende commissie of gaat het door als bespreekstuk naar de gemeenteraad, want er zijn moties en amendementen aangekondigd, hoewel het onderwerp niet is aangekondigd. Wie kan ik daarover het woord geven? De heer Van der Spoel?

De heer Van der Spoel: Dank u wel, voorzitter. Als het aan de PvdA ligt gaat het als bespreekpunt naar de raad, en dan kunnen we ook uitgebreid stilstaan bij de moties en eventuele amendementen die worden ingediend.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Katif.

De heer Katif: Voorzitter, met één kanttekening dat je de discussie die je nu hebt - voor zover je over een discussie kunt praten of spreken - dat dat niet overgedaan wordt. Dat is het enige. Voor de rest, het zou mij ... Maakt mij in principe niet meer uit.

Mevrouw Stolk: Voorzitter?

De voorzitter: Ja, mevrouw Stolk.

Mevrouw Stolk: Nou ja, wat ik geprobeerd heb vanavond, want ik heb speciaal de griffie nog gebeld hierover, of wij over deze Sportvisie buiten de zes vragen die er nu voorliggen een overall conclusie mochten geven, en het antwoord was daarop ja. Dus die zou ik dan graag in de raad doen.

De voorzitter: Helder. De mening dat het naar de gemeenteraad gaat, wordt gedeeld. Er zijn twee toezeggingen genoteerd. Eentje over de padel-banen en eentje over de Routekaart, oftewel het uitvoeringsplan. We hebben nu besloten dat het als bespreekstuk naar de raad gaat. Wilt u twee of vijf minuten spreektijd? Mevrouw Stolk wil vijf. Het CDA wil vijf. Ja, ik constateer dat men vijf minuten spreektijd wil. Dan kunnen we naar een afsluiting, maar dan wil ik eerst zeggen dat ik het betreur ... Moment. De bespreking gaat over of het hele stuk inclusief moties en amendementen, of alleen de moties en amendementen. Mevrouw Stolk.

Mevrouw Stolk: Voorzitter, ik zou graag in ... Want wij hebben niet de gelegenheid gekregen om dat hier te doen, zou ik toch over moties en amendementen en over de Sportvisie overall willen hebben, en wel graag vijf minuten.

De voorzitter: Welke politieke vraag wil u daarmee op tafel leggen?

Mevrouw Stolk: Kan de raad akkoord gaan met deze Sportvisie?

De voorzitter: Uiteraard. Zijn er nog andere politieke vragen? Nee. Dan denk ik dat ik wel naar een afsluiting kan, maar dan wil ik allereerst zeggen dat ik het betreur dat het zo gelopen is, en dat vooral mevrouw Stolk het gevoel heeft dat ze haar punten niet kwijt kon. Ik heb gepoogd in de tweede termijn juist het debat te faciliteren en te voorkomen dat we allemaal monologen kregen, maar dat is me niet gelukt.

En ik ga er ook voor zorgen dat ik dat met een coach ga analyseren zodat dat niet nog een keer gebeurt. En daarmee wil ik deze commissievergadering afsluiten. Dank u wel.

Aldus vastgesteld in de raadsvergadering van 16 mei 2023.

De griffier,

A.E.T. Wepster

De voorzitter,

A.W. Kolff

